

NARODNI LIST

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljave (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Schillerjeva cesta št. 8.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 12 vinarjev ena petit vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Govor poslanca Ježovnika v proračunski razpravi drž. zbora dne 23. junija.

Visoka zbornica! Čisto kratko bi rad osvetlil proračunsko predlogo s slovensko-naprednega stališča. Znano je, da je potrjenje proračuna izkaz zaupanja vladi, katera ga je zbornici predložila. Omeniti moram kaj spočetka, da bodem glasoval proti proračunu, četudi uvidim, da rabi država parlamentarno dovoljen proračun za svoje gospodarstvo, ako si želimo ustavno urejenih razmer; glasoval pa bodem proti proračunu, ker nimam zaupanja do sedanje vlade temveč moram njeno politiko, njeno gospodarstvo najodločnejše obsojati.

I. Slovensko šolstvo.

Slovensko ljudstvo — trdim to s popolno pravico — še nikoli ni bilo v taki sili kakor sedaj, ni še nikoli bilo tako težkega boja za svoj obstanek kakor v naši dobi. Načelo: „Moč gre pred pravico“ velja v slovenskih deželah v polni meri. Kako žalostno stoji s slovenskim šolstvom! Mi nimamo nobene gimnazije, nobene realke in kar na Štajerskem najhuje občutimo, nobenega slovenskega moškega in ženskega učiteljskega. Ves naš trud je, kakor smo videli pravkar pri razpravi o proračunu naučnega ministerstva, popolnoma zastoj. Vseučilišča nam ne dajo, ker nimamo srednjih šol; ako pa zahtevamo te, pa nam jih zopet ne dajo. Ali ni taka vlada, ki nam onemogočuje vsak prosvetni napredek, sovražnica kulture? Ne le, da ne ustreže našim opravičenim željam, vlada celo vzdržuje za maloštevilne nemške in italijanske priseljence v naših zemljah, kjer stanujejo od pamtveka Slovenci, vse mogoče šole, srednje šole, realke, učiteljskega, podpira nemške in italijanske manjšine ter pospešuje potujčenje naših dežel.

II. Postopanje uradov proti Slovincem.

Nič boljše se nam ne godi pri sodnijah. Naš jezik zatirajo pri vsaki priliki. Vsakogar, ki pride k sodniji, se vpraša pred zaslišanjem: „Razumete nemški?“ — in če je nemščine le količkaj zmožen, se uraduje nemški, ne glede tega, če stranka more popolnoma slediti razpravi ali ne. Kajti tajne odredbe graškega nadsodišča so po tem in gorje slovenskemu sodniku, ki bi se jim ustavljal! Porotne obravnave v Mariboru in Celju so nemške, slovenske porotnike se nemški zapriganje in poučuje. Obtožnica se prečita nemški in potem s težkim trudom in nerazumljivo prestavlja; slovenski obtoženec ne dobi pred obravnavo nobene slovenske obtožnice v roko, da bi se pripravil za zagovor. Državni pravnik govori izvzemši s pričami, nemški, tako da se zgodi, da razume obtoženec le samega sebe in zagovornika, drugo mu je vse tuje. To so kriče krivice, katerih se vedno bolj zavedamo in ki vedno jasneje kažejo pravičnost nemškega ljudstva in avstrijske vlade.

Najslabše pa je, da se ne nastavlja nemški uradniki samo pri sodnijah, temveč tudi pri upravnih in političnih oblastih na Južnem Štajerskem. Nič se več ne čudimo, ako ti ljudje, ki ne razumejo našega jezika, rešujejo najnavadnejše slovenske vloge šele po letih, ako se rešitev slovenskih vlog in prošelj namenoma zavlačuje in se slovenske stranke takorekoč zaradi slovenske narodnosti in slovenskih vlog kaznujejo. Mi se nič več ne čudimo modri previdnosti in pravičnosti vladnih uradov, ako pošiljajo na slovenske vloge redno nemške rešitve, tako da morajo stranke romati od Poncija do Pilata, da zvedo, kaj se pravzaprav od njih hoče ali kako so opravile. To so naše razmere! Da Slovenci trpe pod takimi razmerami gospodarsko škodo; da se ovira vsak gospodarski napredek, je po navedenem jasno.

Nekaj primerov! Lahko naštejemo slučaje, da so se rešile prošnje za zgradbo mlinov in žag šele po letih. Nek kmet v mojem volinjem okraju je prosil pred leti za dovoljenje, da si postavi žago. Žaga sicer že stoji in dela — a dovoljenja za stavbo še zmiraj ni. Pač pa je moral dotični posestnik že nekolikokrat plačati kazen, ker ni potrpežljivo čakal na rešitev. — V Cirkovcih, občina Škale, je prosilo pred kakimi 6 leti več posestnikov za enorazredno ljudsko šolo. Izjavili so, da dajo prostovoljno ves material za stavbo, samo da bi otrokom ne bilo treba hoditi ure daleč v šolo. Do danes — nobene rešitve! — Gornjegrajski okraj je prosil že pred več časa za zgradnjo krajevne železnice Rečiška vas — Gornji grad in ponudil znatni prispevek 500.000 K. Ta okraj šteje 15 tisoč prebivalcev, ima veliko lesno industrijo in izvoz, velik tujski promet in visoko razvito živinorejo. Vsi ti izdelki in pridelki pa ne pridejo do prave cene, ker je 6—8 ur iz posameznih krajev do najbližje železniške postaje. Pa — vlada in pristojne oblasti so gluhe. — Komisar Zoff, ki je bil enkrat uradni vodja pri slovenjgraškem okr. glavarstvu, se je predrznil groziti nekemu županu, ki ni hotel priti na nemško povabilo, da ga bo dal prignati z orožniki. Župan ni sprejel vabila, ker ni razumel nemškega jezika in je zahteval slovensko povabilo. Da bi se nad njim maščeval, ga je omenjeni komisar odstavil in spraval v preiskavo. Preiskava je seveda dognala, da so župana oprostili in nadaljno postopanje zaradi „pomanjkljivih dokazov“ ustavili. Omenjeni državni uradnik (Zoff) ni samo tako ravnal s tem županom, temveč je tudi nastopal proti načelnikom krajnih šolskih svetov z nečloveško jezo. Naše ljudstvo je gotovo voljno in pravično, toda vsega tudi ne pusti s sabo od kakega komisarja počenjati. Mi smo

n. pr. imeli okrajnega glavarja barona Müllerja, kateri je sedaj v Celju in ki smo ga imeli nad vse radi ter ga spoštovali, akoravno je bil Nemec. Zapustil je v našem kraju najlepše spomine.

III. Vlada pospešuje krivice proti Slovincem.

Cela evropejska javnost je ostro obsodila nasilstva, katera morajo pretrpeti slovanske in romanske narodnosti na Ogrskem; vsi odkriti prijatelji tlačenih in zatiranih so jim izrazili plemenitim navdušenjem svoje simpatije. Go-poda moja! Razmere pri nas Slovincih niso nič boljše ko pri ogrskih Slovaki. Slavni pesnik Björnson, ki je z vso prepričujočo silo svojega peresa pred svetom ožigal razmere na Slovaškem, bi našel tudi pri nas dovolj hvaležnega gradiva. Našel bi malo, krasno deželo, v kateri biva skromno, toda delavno in nadarjeno ljudstvo, ki kliče po rešitvi in svobodi. Mi smatramo našo vladno odgovorno za vse krivice, ki se nam gode glede šolstva, uradništva, vlado, ki podpira z državnimi sredstvi ponemčenje naše zemlje. Saj nam je še v živem spominu, kako je podpirala „Šturmmarkino“ loterijo, da se s čistim dobičkom tem lažje goje pri nas odpadniki in da se pokupi zemlja naših kmetov, na kateri se potem naselijo nemški protestantski tujci.

IV. Vlada ne stori nič za naše kmetijstvo.

Do sedanje vlade pa tudi zaradi tega nimam zaupanja, ker dvomim, da bi imela resen namen v najkrajšem času uresničiti najvažnejše zahteve našega kmečkega programa. V najnujnejših vprašanjih se nam delajo samo obljube; vprašanje se „študira“, priredijo se ankete in slednjič izgine stvar v morje pozabljivosti. Mi zahtevamo že dolga leta primerno reformo našega davčnega sistema, posebno znižanje davka na poslopja in reformo državnega zemljiškega davka. Sedanje stanje je naprosto nevzdržljivo.

LISTEK.

Šaljivec iz Podravja.

Zbirka pripovedek iz Podravja na Štajerskem, ki jih zapisuje Janko Osojnik.

Marberški poslanec.

Konec.

Kandidat je nadaljeval z visokim glasom:

„Gospoda, jaz pa se ne bom potegoval samo za to, da bi se davki znižali, ampak hočem doseči, da se bodo davki celo odpravili, da ne bomo državni sploh nobenih davkov več plačevali!“

„Kandidat hoch! Živio naš kandidat!“ je zagrmelo po gostilni po teh besedah. Navdušenje je trajalo dve minuti, da je govornik moral počivati. Zmagoslavno se je oziral po sobi s svojega zvišenega mesta ter kričal nazmes:

„Živio! Zmaga je naša! Živila „Mastna zveza!“

Ko se je pomirila soba, je nadaljeval kandidat z nenavadno močnim glasom:

„In ne samo to, gospoda! Jaz nočem skrbeti samo za to, da državi odsej ne bomo več plačevali davkov, ampak doseči hočem z drugimi poslanci „Mastne zveze“, da bo plačevala odsej država davke nam. Mi smo plačevali državi že zadosti dolgo, zdaj pa naj bo narobe. — Živila „Mastna zveza!“

Ni šo končal, ko je nastal po sobi strahovit nemir. Ljudstvo je kričalo kakor brez pameti. Kandidatu so prevrgli stol, da je padel po glavah marberških volilcev, dvajset rok se je stegovalo po njem in ga dvigalo v zrak ter hitelo z njim od mize po

sobi okrog. V neizmernem navdušenju so stiskali kandidata in ga ščipali v razne ude, da je vriskal bolečin. A človek rad malo potrpi, kadar vidi tako navdušenje za „Mastno zvezo.“

„Hvala! hvala! že zadosti!“ je mahal kandidat in pomirjeval marberške volilce.

Ko so ga spustili na tla, si je odahnil. Izborno je bil opravil svoj posel in nikjer ni imel tako hvaležnih poslušalcev ko v Marbergu. Prepričan je bil, da dobi tukaj vse glasove, nasprotnik pa nobenega. Čemu bi se še dalj časa tukaj mudil, ko ga čaka še en shod nekje pod Vižingo! „Prišel sem, govoril sem, zmagal sem,“ se je radoval na tihem, vrgel na mizo denarja za pijačo in se polagoma poslavljaj. Za šepajočim spremljevalcem je švignil v kočijo, zavihtel klobuk in

zaklical: „Živila „Mastna zveza!“ Proč s „Suho siranko!“ Marberg hoch!“

„Marberg hoch!“ so klicali volilci za kočijo, ki je drdrala proti Vižingi. Nato so se vračali v gostilno, hvalili imenitnega kandidata „Mastne zveze“ ter pili in peli do polnoči.

Ali je imel kandidat Grintovšek še kje drugod tako srečo, ni poročal noben časopis. Marberžani pa so kmalu zvedeli, da je prodril njihov kandidat, da je „Mastna zveza“ slavno zmagala v vseh okrajih, čemur se niso nič čudili. Pač pa so se čudili, ko so morali plačevati še vedno davke kljub svojemu imenitnemu poslancu, in čudili so se tudi temu, da njihovega gospoda poslanca ni bilo nikdar v Marberg razun takrat, ko se je po letih moralo na novo voliti.

Priprosti razum že to kaže: občinske, okrajne in deželne doklade na sedanji državni davek so tako visoke, da mora sčasoma to razmerje uničiti kmečki stan. Davki so tudi dandanes tako urejeni, da jih ravno naježje občutijo najsiromašnejši. Pogrešam tukaj vsako resno voljo vlade in dvomim, da bode imela poguma dovolj začete reforme osebno-dohodninskega davka izvesti do kraja.

Ravnotako se noče začeti z državno organizacijo zavarovanja, kakor se najbrž niti ne bode izvedlo starostno zavarovanje — o stvari molči sedaj vse; konečno ničesar ne slišimo o državni zavarovalnici proti toči in ujmam, dasi ravno leže velike prednosti take drž. zavarovalnice tako jasno na dlani, da se moram upravičeno čuditi, zakaj se država že zdavnaj ni lotila tega podjetja. Poleg tega, da bi služilo javnemu blagru, katerega gojiti in pospeševati je vendar naloga države, bi imela ta sčasoma še lep gmotni dobiček.

Odpravljen je maie loterije, ki je prava kuga za revnejše sloje, je že zahtevalo toliko strank in poslancev, da se človek skoro sramuje o tem govoriti. Tudi z mnogimi drugimi zahtevami na gospodarskem polju je ista stvar. Dasi se vojaška uprava kaže voljno ngoditi vsaj deloma željam kmečkega ljudstva glede vojaške službe, bo treba vendar še nekaterih spopolnitev.

Poljedelsko ministerstvo si je stavilo lepo nalogo, da s strogim spolnjevanjem gozdarskih zakonov zabranjuje oškodovanje in pustošenje gozdov. Toda mi spodnještajerski Slovenci smo čutili le enostransko spolnjevanje teh gozdarskih zakonov. (Treba se je samo spomniti na mnogoštevilne zelo utemeljene pritožbe proti gozdarskemu uradniku Donnerju v Celju! Op. uredn.) Na gozdatem Pohorju so posekali tuji spekulante ogromne gozdove. Vetrovi in nalivi imajo sedaj prosto pot in najlepšo priliko, da splavijo rodovitno prst v dolino. Blagostanje mora seveda giniti; saj usahuje glavni vir dohodkov tamošnjega prebivalstva. Zbogatili so se le posamezniki. To ni nobena skrbna, dalekovidna uprava, ki pospešuje propad domačega kmečkega prebivalstva! Mnogo se je tudi že teoretično govorilo o goji in podpori planšarstva. Povoljna rešitev tega vprašanja bi bila za povzdigo živinoreje v naših planinskih krajih največjega pomena. Vlada je najbrže čisto po svoji stari navadi „pozabila“, da imamo tudi na Spod. Štajerskem in posebno v gornjegrajskem, šoštanskem, slovenjgraškem in marnberskem okraju lepe planine, da se goji planšarstvo in bi bila torej njena dolžnost, da bi popravila planinske pašnike in podpirala živinorejo.

Moja izvajanja so bila le mal donesek k neprestanim pritožbam, ki jih je slišati iz vseh slovenskih dežel o sistematičnem preziranj in zanemarjanju od dunajske vlade. Zdi se mi celo, da odločuje pri naši slavni vladi za merilo pri deljenju raznih državnih dobrot oddaljenost od Dunaja. Dočim se blagostanje v bogatih podonavskih, čeških in tudi višje ležečih alpskih deželah na vse mogoče načine pospešuje, prihajajo k nam le drobtinice. Sedaj se je vlada spomnila enkrat Dalmacije, morda bode sčasoma toliko napredovala v zemljepisnem znanju, da leže med Dalmacijo in nemškimi alpskimi pokrajinami slovenske dežele, katere se že stoletja sistematično zanemarija. Kar smo in kar imamo Slovenci, smo si sami v trdem boju priborili. Toda naš narodni in gospodarski napredek ovira država in nam vailjuje narodni boj, boj za naš ob-

stanek, da ovira naše gospodarsko in kulturno napredovanje.

Zakličem torej vladi, naj ustvari narodno premirje v naših krajih kakor po vseh deželah na enako pravični podlagi, naj skrbi enakomerno za gospodarski napredek vseh narodov. Samo to pelje do okrepitve monarhije in utrjenja prestola. Ako bode vlada spolnjevala svoje dolžnosti proti nam, bomo tudi mi radostno dovolili državi, kar ji gre.

Občni zbor „Zveze nar. društev“ v Celju.

V nedeljo se bode vršil v Celju dopoldne v veliki dvorani ponosnega Narodnega doma prvi redni občni zbor „Zveze narodnih društev.“ Po združitvi stremi dandanes vse; vsi stanovi, vsi poklici, kaj čuda, da čutijo tudi naša toli blagodejno delujoča narodna društva potrebo, da se združijo v svrhu lažjega in temeljitejšega izvrševanja svojih nalog v enotno, trdno zvezo. Lani se je položil temelj „Zvezi“, pristopilo je dosedaj 73 društev in še se oglašajo nove članice. Namen te zveze ni pospeševati v društvih kake politične hujskarije ali sejati razpor med posamezne stanove slov. naroda; pač pa se trudi „Zveza“ pospešiti delo v posameznih društvih s predavanji, poučnimi tečaji, ki so v prvi vrsti namenjena našemu kmečkemu prebivalstvu, s knjižnicami, gledal. predstavami in sploh z vsemi sredstvi za izobraževalno in gospodarsko povzdigo naroda. Pota, po katerih naj bi „Zveza“ hodila v bodoče, bo skušal na občnem zboru v nedeljo začrtati v posebnem predavanju urednik in podpredsednik „Zveze nar. dr.“ Janko Lešničar. Posebno zanimiv pa bode občni zbor vsled predavanja kmečkega mladeniča Andreja Oseta iz Št. Jurja ob J. žel., kateri bode razložil nalogo bodoče organizacije slovenskih narodnih mladeničev na Sp. Štajerskem. Pohitite tedaj v Celje in ne le zastopniki društev, temveč vsi narodnjaki in napredni mladeniči kot dobrodošli gostje na občnem zboru „Zveze nar. dr.“ — Popoldne se vrhu tega vrši v „Sokolskem domu“ v Gaberju pri Celju velika ljudska slavnost z javno telovadbo „Celjskega Sokola“.

Iz političnega sveta.

V državnem zboru je obstrukcija, t. j. nekateri poslanci skušajo z dolgi govori in s predlogi, ki jih ni smatrati za resne, onemogočiti delovanje zbornice. Kdo so ti poslanci? Slovenski, hrvatski, srbski poslanci in nekateri Čehi. Kaj je vzrok obstrukciji? Vlada bi rada še pred poletnimi počitnicami imeli nekatere zadeve rešene tako n. pr. pooblastilni zakon, da sme sklepati z balkanskimi državami trgovinske pogodbe. Na drugi strani bi pa radi Italjani imeli, da bi se vprašanje italjanskega vseučilišča rešilo tudi že zdaj. Obojemu nasprotujejo seveda vsi slovanski poslanci (razun nekaterih meščanskih!), posebno ustanovitvi laškega vseučilišča, agrarci ali kmetski poslanci pa obenem tudi pooblastilnemu zakonu. In cela „Slovanska Jednota“, v kateri so jugoslovanski in češki poslanci, je sklenila ostro nasprotovanje vladi. Ker se vlada neče zlahka udati, se je začelo z obstrukcijo na način, kakor smo to že zgoraj omenili. Vložili so tudi cel kup nujnih predlogov. Ker morajo nujni predlogi takoj priti na dnevni red, je jasno, da vlada s svojimi „željami“ ne pride na vrsto.

Na Ogrskem so se homatije rešile začasno na ta način, da je cesar zopet imenoval vse dozdajne ministre za vladu. — Tako bodo „fretali“ še do jeseni.

Ogrski državni zbor se je v ponedeljek sešel h kratki seji. Zahtevali so to namreč hrvatski poslanci, ker so hrvatske oblasti kršile nedotakljivost ali imuniteto poslanca dr. Novosela s tem, da so ga (še celo brez vzroka!) obsodile v zapor. Ogrski državni zbor je razsodil, da se je imuniteta res kršila. — Lep nos za pandurje bana Raucha!

Nemške stranke, in sicer klerikalci in nacionalci, stoje na stališču, da se vlada obstrukcije ne sme ustrašiti, in da se tudi ne sme spustiti v pogajanja z obstrukcionisti. Seveda izjavlja tudi vlada, da tega ne bo storila, in hoče s tem kazati svojo moč. Pa menda le ne bo šlo. Proti Slovanom in brez njih se bo dalo dandanes težko vladati!

Zaradi italjanskega vseučilišča so se pričeli Italjani vendarle pogajati tudi s Slovenci, ker vidijo, da proti teh volji svojega cilja ne dosežejo. — Tržaški Slovenci stojijo na stališču, da spada italjansko vseučilišče v kako popolnoma italjansko mesto — kar pa Trst ni! —; če pa že pride v Trst, morajo dobiti Slovenci obenem vsenčilišče v Ljubljani, in v Trstu zadostno število slovenskih ljudskih in srednjih šol. —

Gospodarski odsek državnega zbora je sprejel pooblastilni zakon in odobril trgovinsko pogodbo z Romunskim.

Srbija. Vojni minister je stavil predlog, da se odstranijo iz armade vsi častniki, ki so se udeležili umora kralja Aleksandra in kraljice Drage. Častniki, ki so več kot stotniki, se umirovijo, ostali pa se imenujejo za vojaške uradnike. Sodba vlada, da bo predlog sprejet.

Novo bojno ladijo „Radecky“ so spustili v Trstu dne 3. tm. v morje. Navzočih je bilo mnogo dostojanstvenikov.

Cesar pojde krog 20. tm. na počitnice v Išč.

Turska železnica. Dne 5. tm. se je otvorila nova železniška zveza, ki veže sever države s Trstom. To zvezo so že 30 let zahtevali razni ljudski zastopniki, posebno Nemci, ki upajo, da so si s tem zgradili nov most do Adrije. Upajo namreč, da se bo ob celi progi naselil nemški kapital z raznimi podjetji in bo tako ponemčevanje vseh krajev od severa skozi Ture ter čez Koroško in Primorsko pridno napredovalo. Na naših kapitalistih je, da se ta nemški naval odbije.

Bienerthova vlada je, kakor slutijo nekateri politični krogi, s koncem poletnega zasedanja državnega zbora doigrala svojo ulogo. Naloga slovanskih strank bo doseči vladu, ki ne bo Slovanom in posebej nam Slovencem sovražna in krivična.

Kreta. 24. tm. zapustijo posadke evropskih držav Kreto. Sluti se, da izbruhne med Turčijo in Grško zaradi tega otoka vojska. Obe državi pridno mobilizirata.

V Perziji še vedno ni miru. Vrše se vedni spopadi med puntarji in šejhovi (vladarjevimi) vojaki. Rusija pomaga šejhu s svojimi kozaki.

V Petrogradu se je zopet pojavila kolera. Bolnikov je bilo 4. tm. 672.

Streljanje na dobitke je v Sokolskem domu v Gaberju pri Celju vsak dan od 6. ure zvečer. V nedeljo, 11. t. m. pa cel dan do 10. ure zvečer. Strelci, na dan!

Gospodarski paberki.

Za zatiranje sadnih škodljivcev,

ki se zadržujejo v vršičkih in koncih dreves, na malih vejicah, na popkih

in na cvetju, je naravnost neprecenljiva, pomoč mala siničica, ki leti neumorno od veje do veje. Siničica uživa skoro izključno živalsko hrano in je zato navezana na to, da — posebno v zimi — natanko preišče vsa drevesa. veje in vejice. Treba je torej misliti na sredstva, kako bi se najlažje omogočilo razmnoževanje sinic. Najboljši čas za izobeseenje gnezdišč je zima, ker takrat jih uporabljajo sinice za spanje. Na ta način se sicer plahe senice privadijo na poznejša vališča. Tudi dobijo ta gnezdišča do pomladi nekoliko barve po vremenu in jih potem rabijo sinice rajše kot vališča. Sicer pa tudi ob drugem času izvešena gnezdišča dosežajo svoj namen. Najboljše je, če se jih obesi na ne presvetla mesta in na bolj miren kraj, 2½ do 4 m visoko; letenica (vratca, jekno) naj bo obrnjena proti sončnemu izhodu. Letenica naj bo tako velika, da se ne morejo vgnezditi vrabci.

Listna in krvna uš.

Vsled toplega poletja se počuti letos razni mrčes na sadnem drevju prav dobro. Spomladi takoj s poganjanjem listja gosenice, sedaj jim pa sledijo listne in krvne uši. Listne uši se nahajajo letos na sadnem drevju izza par tednov v velikih množicah. Vsedejo se najprej na spodnje strani mladega listja in pogankov in se pomnožujejo deloma z odlaganjem že živih mladičev, deloma z odlaganjem jajc, posebno v toplem, suhem vremenu, kakor je zdaj. Škodujejo, ker svoje sesalce globoko v listje in popje vtaknejo in izsesavajo sok. Listje se skrtoviči, brstje se zapogne in če ni takoj pomoči, se posuši oboje. Z lepko in sladko medno roso, ki jo izpuščajo te uši iz sebe, pomažejo listje in bratje in mu tako zabranjajo razvoj. Privabije pa tudi celo množice mravelj, ki kar trumoma romajo po deblih in vejah. Če zapaziš na drevju množice mravelj, ti je to gotovo znamenje, da imaš na drevju listne uši. Tudi za razne škodljive glivice je dotična medna rosa prav prikladna hrana; te glivice pa ravnotako ovirajo drevo v razvoju. Mlada drevesa trpijo pri tem seveda bolj kot stara, rast preneha, drevesa začno beledati, drevesna zrelost se zadržuje, in zato tudi brstje čez zimo prej pozebe. Če listne uši v velikih množicah leto za letom nastopijo in se jih ne pokončuje, lahko v kratkem uničijo cel sadovnjak. Najpriprostejše, najcenejše in najbolj vplivajoče sredstvo proti listnim ušim posebno po letu je še vedno tabačni izvleček (ekstrakt), in sicer se vzame na 100 l vode ½ do ¾ kg tobačnega izvlečka in 1 kg mazilivega mila — (Schmierseife). Čim mlajše je listje in brstje, tem previdnejše treba ravnati. Z močno raztopino se listje in brstje sežge. Priporočati je, najprej napraviti le mal poskus. Mazljivo milo se mora prej raztopiti v vreli vodi. Škropiti listje in brstje najbolje zvečer, la če je vreme mežavo, lahko tudi čez dan. Če je listje že skrtovičeno, je edino uspešno, če se pomaka v raztopino. Seveda enkratno škropljenje ne zadostuje, ampak ga treba ponavljati, kakor hitro se kje opazi ponovni nastop uši. —

Krvna uš vpliva na stari in mladi les slabo in se jo mora zatirati, kjer se jo zapazi. Kjer se zapazi cela ležišča krvnih uši, naj se škropijo ali mažejo z 2 do 3 odstotno raztopino tobačnega izvlečka, z 20 odstotno raztopino dendrina ali pa tudi s čistim karbolinejem. Za mlado brstje in listje pa je priporočati ¾ odstotno raztopino tobačnega izvlečka, kateri se doda 1% mazilivega mila. Po „L.“

Deset zapovedi za perutninarje.

1. Skrbi za zgodnje valjenje; po maju pusti valiti le, če hočeš imeti perutnino za zakol. Le kokoške, zvaljene pred junijem, se bodo v poletju popolnoma razvile, bodo krepke in odporne ter bodo v jesen in zimi, ko so cene jajc najvišje, dobro nesle.

2. Zakolji vsako kuro po končanem tretjem, najkasneje četrtem letu; take stare kokoši ne nadomestijo več z nesenjem jajc piče, imajo pa še vedno okusno meso in dajo dobro juho.

3. Vsako drugo ali tretje leto pre-skrbi zdravega in krepkega petelina, ne pod dve in ne nad štiri leta starega, in računaj pri lahkih in srednjetežkih

pasmah na 8 do 10 kokoši enega petelina.

4. Nasajenke (podložena jajca) vzamj le od najboljših in najkrepkejših kur, ki so stare 2 do 4 leta; jajca ne smejo biti stara čez 14 dni.

5. Pred mrzlo močo varuj vse kokoši, posebno piščeta; suhi mraz škoduje manj.

6. Kure uspevajo, kakor znano, najboljšje na trati; kjer te ni, jim je treba vsak dan dati zelenjad, travo in salato.

7. Krmi redno, na dan 2 do trikrat, mlade putke prvih 6 tednov večkrat in posebno skrbno; ne dajaj preveč mokre piče.

8. Svežo pitno vodo vedno pripravi.

9. Posodo za pičo in vodo vedno dobro snaži.

10. Spalni prostor mora biti snazen; treba ga je na vsak način vsak osmi dan osnažiti in dvakrat v letu treba stene z apnom pomešanim s petrolejem pobeliti, da se ne zaredi mrčes. Če je prostor za gibanje majhen, treba paziti, da se tudi ta preveč ne onesaži; zato ga večkrat prekopliji in rabi pri tem tudi kaka razkuževalna sredstva.

V. S.

Priporočamo našim rodbinam
Kolinsko cikorijo.

Beleške.

16 popravkov raznih neresnic je morala nedavno prinesiti mariborska duhovniška „Straža“ v eni sami številki. Nalagala se je namreč do sita o celjski zadružni zvezi, o vinarski zadruzi itd. Naj bo zadovoljna, da se jo bombardira samo s popravki. Če pridejo enkrat tožbe, bo pa zopet joj in mile prošnje za odpuščanje!

u Poštenjaki pri Gospodarju so si zopet izposodili naprednjake, češ da ti darujejo za Ciril-Metodovo družbo in sploh za narodne namene samo v vinskem navdušenju. Dasi je to prav podlo in smešno obrekovanje, vendar recimo, da je tako, in recimo da duhovniki dajejo za narodne namene samo takrat, ko so trezni. Poglejmo: naprednjaki zložijo v vinskem navdušenju vsako leto za Ciril-Metodovo družbo nad 100.000 kron, duhovščina pa je v „treznosti“ v dveh letih nabrala za obmejni sklad krog 600 K. Kdor zna misliti, bo razumel! Slava narodnjaštvu duhovščine!

u „Opozicija“ slovenskih klerikalnih poslancev. Klerikalni listi se zdaj silno bahajo, v kaki opoziciji t. j. v kakem hudem nasprotju proti vladi se nahajajo njihovi poslanci, in napadajo druge poslance, ker jim v tem baje nočejo slediti. Na ta bahanja sledeče: Kdor se spominja dozdnjega klečeplazenja klerikalnih slovenskih poslancev pred vsako vlado, ve, da ta „opozicija“ mora imeti posebne zamene. In če vidimo, kako klerikalni poslanci Šušteršič, Krek in drugi hočejo naravnost strahovati druge poslance, združene v „Slovanski Jednoti“, nam mora biti jasen ta namen: Šušteršič hoče na hrbtu „Slovanske Jednote“ zlesti na ministerski stolec. Mi smo bili in bomo za dosledno in trezno opozicijo nasproti vladi, nikdar pa ne bomo odobraval, da bi Šušteršič, Korošec in drugi izrabljali druge slovenske in češke poslance za samoljubne klerikalne načrte.

a Nemški narodni svet na Spod. Štajerskem je imel na Petrovo v Ptuj svoj občni zbor.

Nove pokrajinske železnice. Vlada je predložila državnemu zboru predlogo za zgradbo 33 novih pokrajinskih železnic bodisi da vlada prevzame garancijo, bodisi da se grade z državno podporo ali pa popolnoma na državne stroške. Na Štajerskem je

nameravana proga Polzela-Motnik — Nove lokalne železnice bodo dolge 720 kilometrov, zgradba bo stala 145 milijonov in država bo prispevala 95 milijonov kron.

z „Navodilo k umnemu hmeljarstvu“. Tako je naslov brošure, ki jo je v slovenščini po naročilu c. kr. kmetijskega ministerstva priredil c. kr. vinnogradski nadzornik B. Skalický v Novem mestu. — Mi to delce prav toplo priporočamo našim hmeljarjem v uvaževanje.

a Slov. klerikalci v Gradcu so si ustanovili lastno delavsko društvo „Kres“.

u Tritedenski dopust za čas žetve so kencem junija nastopili vojaki, da pomagajo doma na kmetiji. 18. julija se morajo vrniti. — Čujemo, da se je vsem prosilcem ugodilo.

o Zvišanje notarskih tarifov. — Notarji so imeli te dni na Dunaju zborovanje, na katerem so sklenili, da se naj notarski tarifi postavno temeljito preosnujejo; v tozadevnem zakonu se naj pooblasti pravdnosodnega ministra, da lahko naredbenim potem zviša notarske tarife. Notarji pravijo, da morajo z ozirom na splošno draginjo tudi oni stremeti za zvišanje tarifov.

z Štajerska kmetijska družba je sklenila v zadnji seji osrednjega odbora zahtevati od države za deželo štajersko 2 milj. kron, da se odpomore grozečemu pomanjkanju krme. Družba namerava po celi deželi osnovati okrajne vrte za gojenje gozdnih rastlin. Oskrbela si je že za to denarno podpora.

o Spodnještajerskemu in koroškemu učitelstvu! Tovariši in tovarišice! Vsled hvalevrednega truda in stremljenja Vaših stanovskih tovarišev se je ustanovila lansko leto organizacija „Zveze narodnih društev“, ki je narastla v enem letu na 80 članic. Težak je bil začetek, mnogo je bilo ovir — toda sedaj je ustvarjen trden temelj in želeči je, da se uprav Vi, cc. tovariši in tovarišice, z vso vnemo posvetite izobraževalnemu delu na deželi in v mestih. Je Vaša častna dolžnost, da organizacija, ki se je porodila v Vaših vrstah, tudi uspeva v Vašo in narodovo čast in korist. Potrebno je, da se v velikem številu udeležite občnega zbora „Zveze narodnih društev“ v nedeljo dne 11. julija ob

o Napredni slovenski mladeniči na Spodnjem Štajerskem! V nedeljo bode predaval na občnem zboru Zveze narodnih društev v Celju Vaš tovariš Andrej Oset iz Št. Jurja o bodoči organizaciji narodnih mladeničev na Sp. Štajerskem. Kdor more, naj prihiti v Celje — prosimo tozadevne agitacije! Stvar je važna in čim večje bode zanimanje za njo, tem prej upamo priti na cilj. Celjski okoličan.

Mariborski duhovniški listi — vedno prinašajo razna obrekovanja, v katerih se slika naprednjake kot pijance itd. Ljubi prijatelji, če napravimo tozadevno preskušnjo, se bo videlo, da se nikjer ne spiže toliko kot v farovžih. Ali Vam naj morda povemo čedno zgodnico, kako je 5. tm. pripehljal neki izvožček na celjski kolodvor k vlakom ob 1/26. uri zvečer nekega duhovnika, ki se je hotel menda z vlakom peljati, a je bil tako pijan, daga je moral izvožček spraviti z voza, in se mu je, ko ga je izpustil, zvalil za voz v obcestno blato. Prič imamo dovolj! Jako vzgledno, milostljivi gospod knez in škof dr. Korošec, kaj?!

u Nad dr. Ploja se je spravila „Straža“ in „Slov. Gosp.“ Mi nimamo vzroka dr. Ploja braniti in zagovarjati. Omenimo samo kratko, da se spozna klerikalna „poštenost“, sledeče: v proračunskem odseku je pri razpravi o italjanskem vsučilišču v Trstu dr.

Ploj povedal vsem v odseku zastopanim slovanskim poslancem, da bo najprvo podal kratko izavo o italjanskem vsučilišču v smislu sklepa „Narodne zveze“, da se bo pa takoj dal vpisati kot govornik za pozneje, ko hoče obširno govoriti in zavrniti napade Marckhla in Malika. Res je Ploj tako tudi storil z vednostjo vseh slovanskih poslancev v odseku. Sedaj ga pa znani junak Gostinčar v duhovniškem „Slovencu“ blati in obrekuje, češ kako slabo je zastopal slovenske koristi, ko je govoril samo 10 minut itd. Naj se potem Plojevo postopanje sodi kakorkoli resnica je, da klerikalni časopisi zavijajo resnico, če drugače pišejo.

u Še od nekoč. Misel o organizaciji slov. štaj. napredne mladine, ki dela klerikalcem že sedaj sivi las, je tudi v meni obudila nade po novem življenju. Čutim, kakor zmenoj tudi vsi moji tovariši, da je nekaj v nas, kar hoče vzbukniti iz naših src kot žareč plamen, a kaj ko vem, da bi se ti plameni kaj težko, skoraj nemogoče strnili v en sam, vse premagujoč plamen. In če bi se to zgodilo, ostali bi osamljeni, zajezeni ter izpostavljeni premočnim sovražnim napadom. To vse je bilo vzrok, da sem dosedaj raje molčal. A sedaj, ko je naša mlada in čila Nar. stranka naprtla osnutek organizacije slov. napredne mladine na svoje rame, sem se oddahnil jaz in moj tovariš. K organizaciji, kakoršna se namerava izpeljati, nas pristopi takoj do 50 mladeničev. — Prav željno čakamo na njen osnutek!

Tudi napredni mladenič.

u Po „zvezi napredne mladine“, ki v resnici še ne obstoji, že lopka „Sl. Gosp.“ Pravi, da ji rad prepusti pretepače. Ali morda hoče s tem ponujati snujoči se zvezi v dar kake „funkcionarje“ svoje mladeniške zveze: Žličarje itd?? Se iskreno zahvaljujemo in odklanjamo.

u S pavovim perjem je okrasil „Slov. Gosp.“ poslanca Roškarja. Piše, da je ta v imenu poslancev kmečke zveze storil potrebne korake zaradi preteče suše na Štajerskem in vložil z drugimi poslanci vred tozadevni nujni predlog. Mi smo prvi, ki bi — celo Roškarju — pripoznali njegovo pošteno delo za ljudstvo. Da pa se tako gizda ali da gizdati, je grdo, ker ni storil nič drugega kot dotični predlog podpisal.

c Način, kako bi vsi spodnještajerski Slovenci zopet skupno delovali, baje iščejo nekateri celjski „liberalci“, tako poroča „Slov. Gosp.“ Ovira da je samo par oseb in sicer dr. Kukovec, Spindler in Lesničar. — Prvi, ker se je čisto posvetil politiki, druga dva pa, ker bi prišla po tem „načinu“ pod kap. Ne glede na to, da je slednja trditev neumnost, ker so Spindlerju in Lesničarju že bile ponujene od drugih strani razne — celo boljše — službe, — konstatiramo le, da si potem takem „Slov. Gosp.“ ta način skupnega dela predstavlja tako-le: napredno časopisje izgine in jaz, „Slovenski Gospodar“, sem zopet edini „učitelj in voditelj“ spodnještajerskih Slovencev.

u Občni zbor narodne založbe. Opozarjamo ponovno vse prijatelje našega časopisja na izredno važnost tega občnega zbora, ki se vrši v nedeljo 11. tm. ob 2. uri pop. v veliki dvorani Narodnega doma v Celju. Kdor more, naj pride gotovo. — Zvečer ima vsakdo lepo priliko se udeležiti velike Sokolske slavnosti v Sokolskem domu Gaberju.

u Razpust državnega zbora. — „Slovenec“, glasilo slovenske duhovščine, je prinesel nedavno dopis iz Maribora, v katerem neki brumni zvezar zahteva od slovenskih klerikalnih

poslancev, da morajo z vsemi silami delati na to, da se državni zbor razpusti in razpišejo nove volitve. Zakaj to? bo marsikdo vprašal, zakaj delati državi na račun že itak skrajno bedo trpečega ljudstva nove stroške, delati med narodi nova razburjenja in prebivalstvo gospodarsko še bolj pokopati? I no, vse za to, ker so od 7 štajerskih slovenskih poslancev samo 4 klerikalni, 2 pa naprednjaka in eden slogaš. Zvezarji hočejo imeti vseh 7 mandatov v svojem žepu. Kaj klerikalcem to, da nam vlada seka rano za rano, da nas Hohenburger tlači v pravosodni upravi in da Stürgkh ponemčnje naše šolstvo? To njih nič ne briga — oni hočejo imeti vseh 7 mandatov. To je njihova „narodna“ politika!

u Klerikalna ljubezen do ljudstva. Češki knez Karol Schwarzenberg, eden glavnih strebrov klerikalizma na Češkem, je kot član gospodarske zbornice tej dne 26. junija pokazal svojo klerikalno plemenitost. Da je pohvalil vlado Bienenrth-Hohenburgerjevo, ja naravno. Govoril je tudi proti zvišanju davka na pivo in žganje, pa ne morda iz ljubezni do ljudstva, ampak ker ima gospod knez sam več pivovarn in destilacij za žganje. Izrekel pa se je tudi progresivnemu (stopnjujočemu se) zvišanju osebnega dohodninskega davka, proti visokemu obdačenju graščin in proti davku na dedščine. Če povemo, da je Schwarzenberg največji in najbogatejši veleposestnik in industrijalec na Češkem, ki ima skoro eno petino češke zemlje v svoji lasti, (seveda na desetine gradov), smo menda dovolj povedali. In če še povemo, da je ta mož v tej seji priporočal davek na inserate, na lepake, na prenos imovine vsake vrste itd., torej davke, ki njega nič ne zadenejo, pač pa ubogo ljudstvo, — smo menda dovolj povedali o ljubezni tega klerikalnega plemenitnika do ljudstva.

o Nemški vojvoda iz državice Sachsen-Koburg-Gotha namerava po poročilu „Tagesp.“ nekje na Štajerskem najprej najeti, potem pa nakupiti 10 tisoč oralov gozda in posestev za — lov. Koliko kmečkih rodbin bo zopet poganih po svetu na ljubo visokemu gospodu?

Velika ljudska slavnost v Sokolskem domu v Gaberju pri Celju v nedeljo 11. t. m. ob 5. uri popoldne. Kdor čuti narodno, pride!

Brežiški okraj.

b Koprivnica. — Tu tavamo še vedno v srednjeveški megli. Da ta trditev ni pretirana, kaže nam dejstvo, da prihaja v župnijo cel kup klerikalnih listov. Treba pač malo več agitacije za naše napredne časopise! Vzglej nam bodi bližnja narodno-napredna Podsreda!

b Železno nad Podsredo. Mnogi pristaši „Kmečke zveze“ si domišljujejo, da jaz podpisani pisarim in kritikujem gotove gospode po naprednih listih. Štel bi si to le v čast; vendar prosim, da me, dragi pristaši „Km. zveze“, brez vsakega povoda ne sumničite, da jaz pišem dopise „Iz Podsrede“ v „Nar. List“. Vam se niti ne sanja, kje in kdo je dopisnik! Jaz nisem! — Vaš Josip Planinc, inior, v Železnem. —

b Iz Podsrede. Naš ljubi g. Matičje je v nedeljo 27. junija t. l. po pridigi svoje poslušalce v nemal in njim na srce polagal, naj pridno za cerkvene potrebe prispevajo, kajti, je dejal: Tukaj imate boljšo hranilnico kakor je podsredška. — Gospod župnik, mi

poznamo nekaj vaših kolegov, kateri imajo tisočake v raznih hranilnicah naložene. Svetujte jim vendar vi, naj svoje vloge vzdignejo in cerkvam podarijo; z imeni dotičnih vam prav radi postrežemo. Pa tudi za vas bi bilo bolj umestno in pametneje, da bi tisto, kar po nepotrebnem zatožite, cerkvi podarili, ko je vendar po vašem izreku najboljša hranilnica. — Neki pobožni dopisnik naznanja v „Slov. Gosp.“ z dne 24. junija t. l. o neki zaupnici za g. Matijčeta. Zakaj in od koga pa pričakujete zaupnico? Morda od faranov, s katerimi se je on zaradi previsoko računjenih pristojbin pravdal in nepostavne zneske vrniti moral? Ali morda od škofijstva? Toisto je bilo svoječasno primorano g. Matijčeta suspendirati, tako da je on dalje časa namesto ovčic — glad pasel. Če pa razni štusi, Gašperji in druga strašila g. Matijčetu zaupnico izrečejo, ga pač ne bo nikdo za to „izvanredno čast“ — zavidal.

o **Prošnje**, da prevzame država nase 50% vseh stroškov za ljudsko šolstvo, so odposlali v sredo g. drž. posl. Robleku, da jih predloži na merodajnem mestu: krajni šolski svet in šolvodstvo na Planini, županstvo Št. Vid na Planini in županstvo Loke na Planini. —

o **„Turnerska“ slavnost v Brežicah** se vrši 17. in 18. julija. — Že sedaj vabijo neodrešeni brežiški Nemci od vseh strani „brate“ za ta dva dni v Brežice. Upamo, da se bode za varnost brežiškega slovenstva primerno poskrbelo.

a **Iz Brežic**. Klepar Klobutscher ne zna slovenski; tako je izjavil v zadnji seji obrtne zadrge v Brežicah. Nič ne dene; mi Slovenci imamo v Brežicah itak zavednega slovenskega kleparja g. Zalokarja.

v **Podsredski klerikalci** skazujejo ljubezen in spoštovanje do svojih naprednih soobčanov s tem, da pri srečavanju pljujejo pred nje. Seveda seta olika prakticira v izobraževalnem društvu! —

o **Iz Kapel pri Brežicah**. Dne 3. t. m. so odpeljali tukajšnjo kočarico A. Vodopinc v graško norišnico. Imela je 4 nezakonske otroke ter si je pridige o priliki misijona v Kapelah baje tako k srcu vzela, da je zblaznela. Otroke je pustila občini v oskrbovanje. Kaj pravite k temu, gospod župnik? Ali ne bi bilo dobro, da bi si enkrat gospodje misijonarji vse svoje nesrečne žrtve v blaznicah ogledali in prešteli? Sotičan.

Slovenjegraški okraj.

v **Iz Mute ob Dravi**. Kako se potujčuje naša zemlja. Pred nekaterimi desetletji je prišel k nam znani Oton Erber s trebuhom za kruhom iz Gornjeavstrijskega. Bil je sprejet pri tukajšnjih fužinah za knjigovodja. Imel je srečo: v nekaterih letih se je povspel z Ungerjem do lastništva fužin. Od tistega časa naprej je začel svoje ponemčevalno delovanje v trgu in okolici, seveda ne s svojim, pač pa z denarjem nemških „bratov“, katerega sta mu dala „Schulverein“ in „Südmark“ na razpolago. Okolica nemška je bila tedaj vsa trdoslovenska in tržani so govorili slovenski in nemški. Erber pa ni miroval, dokler ni postal župan na Muti, načelnik krajnega šolskega sveta, šolski ogleda na Muti in Gortini, član okrajnega zastopa itd. Ima ta človek pravo strast za častnimi mesti, katere potem seveda vse po mogočnosti izkorišča proti Slovincem. Marnberški Schöber mu je sicer enkrat očital v „Marb. Zeit.“ štreberstvo — pa kaj to pomaga! Nam Slovincem služi ta vzgled za dober nauk, kolikega pomena je tovarna odločnim nemško-nacionalnim lastni-

kom v kakem kraju. Čehi so to že zdavnej uvideli in uravnali svoje postopanje po tem; mi pa industrijo in obrt popolnoma zanemarjamo, dasi tvorita uprav ti dve stroki edino možnost, da se ustavimo nemškemu navalu in premoči.

z **Umrli** je v Ribnici kaplan Mandeliček.

Ptujski okraj.

p **Iz Cirkove na dravskem polju** se nam piše: Kakor ste že v Vašem cenjenem listu poročali, povozil je dne 26. tm. vlak Marijo Frangež iz Jablanj. Ker se je na brzozavnem drogu našel z dvema žrebljema pribit listek, na katerem je bilo zapisano, „da je F. K. nedolžen“, mislilo se je s početka, da se je Frangež vrgla sama pod vlak. Zandarmerija pa je dognala, da je bil Franc Kmetec iz Šikol tisti, ki je zvalil Frangež, s katero je imel ljubavno razmerje, na polje, jo tam ustrelil in potem vrgel na progo. Na Kmetčevem črevlju sta manjkala ravno tista dva žreblja, s katerima je bil pribit gori omenjeni listek. Kmeteca, ki je hud pristaš nemškutarskega „Štajerca“, so zaprli.

p **Nasilnost „Štajerčevega“ pristaša v zaporu**. Eden izmed „najboljših“ Štajerčevih volilcev bil je Franc Ploj, trgovec v Polenškaku pri Ptuj. Ta mož bil je lansko leto radi goljufije obsojen na tri leta ječe. Ker je višje sodišče potrdilo to kazeno, bili bi ga pred kratkim morali prevesti od okrožnega sodišča v Mariboru v tamušnjo kaznilnico. Ploj pa se je z vso silo temu protivil ter moral cel oddelek paznik paznikov nastopiti, da so nasilnega „Štajerčijanca“ ukrotili, in ga spravili tje, kamor spada.

z **Rogaška železnica** je imela lansko leto 123.350 K 30 v dohodkov (+ 723 K 39 v) in 95.417 K 90 vin. stroškov (— 5.843 K 86 v). Sklenilo se je izplačati posestnikom prioritetnih delnic 2 3/4% dividende, to je skupaj 28.520 K, ostanek 636 K 50 vin. pa se pripiše novemu računu. Na občnem zboru, ki se je vršil dne 25. junija na Dunaju, je izjavil predsednik delniške družbe dr. Leop. Link, da stoji stvar glede zveze s Krapino ugodno. Južna železnica je temu načrtu naklonjena. Pogajanja se nadaljujejo.

a **Samomor**. Posestnik Lozinšek v Trzcu pri Ptuj je izpil četrto litro jesihove kisline s samomorilnim namenom. Siromak se je dva dni grozno mučil, predno je izdihnil. Domač prepir ga je gna v smrt.

o **V Središču** se vrši v nedeljo dne 18. jul. velik politični shod. Govorita dež. posl. g. dr. V. Kukovec in dr. A. Božič.

o **Pri Sv. Marjetki nize Ptuja** je umrl dne 6. julija 1909. g. Anton Gregorec, ondodni distriktni zdravnik, po 40letnem zdravniškem delovanju v dobi 65 let. Bodi mu lahka domača zemljica!

o **Rogaško Slatino** je do 2. jul. obiskalo 860 strank z 1.115 osebami.

o **Narodna zavednost fantov v ptujski okolici** ni po volji ptujskim nemškutarjem. Zato hujskajo v „M. Ztg.“ ptujsko policijo na fante, ki nosijo narodne znake, slov. trake na klobuki itd. Nekateri heilo-bratci v Ptuj gotovo hočejo novih pretepev in nesreč, pri katerih bi se seveda Nemce ščitilo, Slovence pa — obsojalo. Sicer pa je naraščajoča narodna zavednost v ptujski okolici znamenje, da bode prišel čas, ko bode ljudstvo samo uspešno krotilo ptujsko nemškutarijo. Kako, je znano.

v **Iz Ptuja**. Dne 27. m. m. je bila birma za mesto Ptuj. Knezoškof je bil 26. tm. nad vse slovesno sprejet. Od-

borniki „Südmarke“ so mu poljubljali roke, grof in grofica Herberstein sta se mu najponižneje klanjala in sploh je bilo, kakor da požene ves Ptuj Malika v poprovo deželo ter zleze krščanskim socijalcem pod kuto. Povdarjamo, da se je ta dan vršila javna skušnja iz verouka točno ob pol 6. uri. Drugi dan je bila skušnja iz verouka za mladino iz okolice mesta Ptuja in več ko poldrugo uro oddaljene Dornave. Napovedana je bila za 6. uro. Pa glej! Bilo je že pol 7. ura, ko se pripelje premilostni. Kje pa je bil? Obiske je vračal slovenski knezoškof nemškim ptujskim mogotcem, tistim mogotcem, ki so dne 13. in 20. septembra izzvali viharje, ki so tirjali slovensko kri, življenje slovenskih mladeničev! Slovensko dečo smo srečavali, ko se je v mraku vračala domu. To ni prav in ni! Ali pa je morda naš slovenski otrok res manj vreden, kot otrok našega najkratejšega sovraga? Torej, prosimo, prihodnjic jednaka pravica za vse!

v **Škofov obisk mesta Ptuja** sedaj krepko izrabljajo nemškut. Kako gniljivo se berejo v — „Štajercu“ slavošpevi na našega g. dr. Napotnika! Nemški je govoril, nemški odzdravil na slov. pozdrav načelnika veter. društva in obsojal v pridigi „narodno gonjo“... Ali g. škof ni čutil, da se z prevelikim bratenjem s ptujskimi nemškutarji postavlja v nasprotje k slovenskem ljudstvu? Pa kaj — njemu mar za to! Saj še eksistira, hvala Bogu — kmečka zveza!

Konjiški okraj.

z **Za 50% državni prispevek** k stroškom za ljudske šole ste prosili občini Osko in Oplotnica ter krajni šolski svet v Čadramu.

v **V Konjicah** se je nabralo kot odgovor za „Südmarkin“ dar — 150 K za C. M. družbo. Čast taki požrtvovalnosti! —

Celjski okraj.

c **Iz zgornje savinske doline**. Že Vodnik je pel: glej, stvarnica vse ti ponudi, le jemaj od nje ne zamudi. — Naše ljudstvo se je pred leti z vso vnemo oprijelo hmeljarstva in marsikateri si je v časih dobrih hmeljskih cen prihranil lepe kronice. A vedno slabše je s to panogo kmetijstva, ki pa vendar potrebuje vsako leto gotovih dohodkov, ker ima vedno gotove stroške. Ker ima hmelj slabo ceno, se bomo morali oprijeti tudi drugih sredstev. Vinoreja je pri nas slaba — smo preblizu solčavskih planin in nam mrz mnogokrat spomladi mladike pomori. Redne dohodke pa nam daje sadjarstvo. Sadje se večinoma lahko proda, in če ne, ga shraniš, posušiš in imaš v zimi za hrano skuhanu suho sadje, poleti pa za hladilno pijačo.

Nekdaj je bilo pri nas sadjarstvo zelo zanemarjeno. Divjih hrušek in lesnik smo že še imeli, umno sadjarstvo pa je bilo skoro neznano. Ob času nadvojvode Ivana — blagega spomina — se je osnovala podružnica ckr. kmetijske družbe, se je naredil vrt in se je okoli trga nekaj dreves nasadilo, katerih je pa le malo še ostalo. Zatem se več desetletij nihče ni brigal za umno sadjarstvo razun sedaj že pokojnega g. Ivan Lipolda, ki je na svojih posestvih mnogo žlahtnega drevja posadil. Vnemal in vzpodbujal je s svojim vzgledom. Po nasvetu takratnega, sedaj že tudi pokojnega nadučitelja g. Jakob Škofleka se je ustanovilo v Mozirju sadjerejsko društvo. Začetkoma je veliko članov pristopilo; ker pa drevje nekaj časa potrebuje, da doraste, se ljudstvo ni moglo dočakati in kmalu jih je veliko odstopilo, tako da jih zdaj menda še polovica ni ostala. Društvo še obstoji in odbor marljivo dela, kolikor mu

dopuščajo denarna sredstva, ker je malo udov, a gmotne razmere so bolj slabe. —

Z največjo vnemo in ljubeznijo do ljudstva pa deluje v umnem sadjarstvu g. nadučitelj Franc Praprotnik v Mozirju. Pred 20 leti je prišel k nam in pripeljal s sabo več sto lepih sadnih dreves. Tukajšnji gospodarji so jih posadili na svojih posestvih po njegovih strokovnih nasvetih.

Na šolskem posestvu si je priredil g. P. šolski vrt. Kmalu je kupil lastno zemljišče in tam upeljal krasno sadjarstvo, ter ga še sedaj z veliko pridnostjo in razumnostjo goji. Iz svoje drevesnice daruje učencem vsako leto brezplačno drevesca, ki jih starši teh na svojih posestvih posadijo. Koliko takih drevesc se je že v naši občini posadilo! Učence pridno uči sejanje pešk, umetno sajenje in žlahtnenje dreves, da dobijo otroci veselje do umnega sadjarstva in je goje, ko dorastejo, tudi doma. Imel je predavanja, priredil je razstave na svoje stroške, da se sadje spozna in da dobi ljudstvo veselje do sadjarstva ter se kupce opozori na naše žlahtno sadje. Pretečeno leto so 4 posestniki poslali svoje sadje v razstavo na Dunaj ter so bili vsi odlikovani, kar priča, kako žlahtno sadje pri nas raste.

Prištevati moramo torej g. Praprotnika k najboljšim in najmarljivejšim strokovnjakom v umnem sadjarstvu. Globoko hvaležnost čuti do njega savinsko, posebno mozirsko prebivalstvo ter ga s polno pravico imenuje očeta umnega sadjarstva.

Pretečeno leto je drevje obilo obrodilo, in kupoval je sadje g. trgovec Šuster in drugi. Od sadjerejcev pa je največ hvale zaslužil trgovec g. R. Pevec, ki je kupoval sadje od začetka oktobra t. l. do Svečnice t. l. in je pokupil okoli 30 vagonov še po primerni ceni. Plačeval je 8 do 20 K za 100 kg. Mmogo sadja je spravil v denar, ki bi ga sicer ljudje ne bili prodali.

Kmetje! Delajmo, da bomo dosegali tudi gmotne uspehe. Držimo se besed: na vsak prostorček vsadi drevo, obilno ti trud poplačalo bo! — To ti, cenjeni čitatelj, priporoča

Dobroljub.

c **Polzela**. V nedeljo 25. tm. se vrši pri nas vrtna veselica v širšem obsegu. Popoldne po večernicah prikorakajo bratski Sokoli ter nastopijo na obsežnem vrtu gostilne Cimperman s prostimi vajami in vajami na orodju. Za veselico je že sedaj vse najboljše razpoloženo. Posebno veliko zanimanja vzbuja obljubljeni bratski obisk celjskih Sokolov, ki bodo skupno z našimi fanti nastopili in bodrili tako ljudstvo k narodni zavednosti, ga navduševali za narodno stvar. Natančnejši program objavimo zadnji teden. Danes pa opozarjamo slavno občinstvo iz bližnje in daljne okolice, naj ne pregleda tega veselja, naj ne pozabi priti na dan 25. tm. na Polzelo, da s svojim mnogobrojnim obiskom okrepi naš maloštevilni krog narodnih delavcev v delu za narod, ki postaja, kot že vsakdo ve, pri nas vedno težavnejše.

c **Iz Mozirja**. Dolgo smo gruntali, kdo ima vendar toliko blaženega časa, oz. kdo je tako blažen, da lahko iz dolgega časa vsak teden blati po „Gospod.“ mozirske naprednjake. Danes vemo, da je to najbrž le „naš cesar — naš kralj, koruznikov slavnih mogočni vladar —“. In zakaj? Zato, ker so naši gospodje duhovniki silno nehvaležni. „Naš cesar“ se peha in peha za kmečko zvezo noči in dneve, a ti ljudje mu niti dela ne dajo, da z dolgega časa v „Gospodarja“ piše. Po naših cerkvah in kapelah stoje v ol-larji novi svetniki in svetnice, vsi

utrajniti dolgega pota doli iz nemške Tirolske od nemških kiparjev. „Naš cesar“ pa v cajtunge piše! — Grda nehvaležnost. — Ljudje se pa pritožujejo, da nemški svetniki njih molitev ne zastopijo, zato je pa vedno suša. — Kipar.

c Čebelarški shod. Na povabilo čebelarške podružnice Št. Jur ob Taboru je priredila čebelarška podružnica za Savinsko dolino svoje zborovanje dne 29. junija pri čebelnjaku zarés navdušenega in razumnega čebelarja Popela, ki ima krasen čebelnjak s 50 panji — polnimi medu in čebel, da je v resnici zaviden vred. Kdor zna, pa zna! — Predsednik g. Čulk pozdravi zborovalce ter otvori zborovanje, kterege se je udeležilo okrog 100 čebelarjev. Čebelarški potovalni učitelj in predsednik čeb. podr. za S. d. g. Černež iz Griž pojasni v prav poljudnih besedah prednosti in koristi umne čebeloreje vobče, kar nazadnje tudi praktično pokaže na enem premakljivem panju. Da pri toli navdušenih čebelarjih tudi ni manjkalo mnogo raznih zanimivih vprašanj, se samoobsebi razume. Vsem je g. podavatej točno in na splošno zadovoljnost odgovarjal. — Nato pokaže čebelarški mojster g. Pikl, kako se ulivajo umetne medstene, ter vmes tolmači, kolikega pomena so taiste v dandanašnji umni čebeloreji. — Gospod predsednik se po blizu tri ure trajajočem zborovanju prav pristrčno zahvali gg. poročevalcema za njun trud, kakor vobče vsem zborovalcem za mnogoštevilno udeležbo in vstrajnost ter povabi nato tuje in nekaj domačih gostov na svoj dom, kjer jih prav gostoljubno pogosti. Hvala. — Prihodnjič zboruje naša čebelarška podružnica pri Vasletu v Zgornji Pomurji pri Št. Ilju pri Velenju in sicer 18. tm. ob treh popoldne. Čebelarji, udeležite se tudi tega zborovanja v tolikem številu kot prejšnjih!

Zum, zum!

Dramlje. V naši občini je na predvečer sv. Cirila in Metoda gorelo veliko število kresov. Pri Hrastenskovem in Zidanškovem so se tudi oglašali topiči. Podružnica sv. Cirila in Metoda pripravila je pa velikanski kres na prijaznem Svetelškovem griču. Topiči so grmeli, spuščale so se rakete in navdušeno petje v velikem številu zbranega občinstva se je razlegalo v pozno noč ter pričalo zavednost naših vrlih Drameljčanov.

c Okrajna bolniška blagajna se ustanovi 25. tm. pri gosp. Čuježu na Rečici.

c Kres na čast slovanskih blagovestnikov so zažgali na dr. Antona Božiča posestvu Polulčani in Košničani. Pri tej priliki je nabrala Franca Božič za Ciril-Metodovo družbo znesek 5 K 50 v; darovali so: Vinko Rom 1 K, Jakob Košec 1 K, Franca Božič 1 K, Davorin Božič 1 K, Anica Rom 50 v, Tonček Košec 50 v, Anton Božič 50 vin. Živeli darovalci.

c Izobraževalno društvo v Sv. Petru v Savinski dolini je priredilo 20. rožnika veselico z gledališko predstavo „Zaklad“, katera se je obnesla sijajno, v gmotnem in moralnem oziru. Veselica je bila nepričakovano krasno obiskana; naštel smo 600 oseb, ki so posetili naše prostore. — Izrekamo jim presrčno zahvalo! Nudila se nam je prilika ogledati si podloške in gotoveljske diletante, kako lepo igrajo. Njihov nastop je zadovoljil vse cenj. gledalce, tako, da so jim neprenehoma ploskali. Gg. in gdč. diletantom izrekamo obče priznanje. Št. Pavlski godbi, ki je z svojimi mičnimi komadi povzdignila veselico, se kar najtopleje zahvaljujemo. Fantom in dekletom, ki so se potrudili veselčni prostor tako krasno okinčati, bodi hvala! Gostilni-

čar gosp. Sedminek nam pa ostane v vednem spominu radi svoje gostoljubnosti. — Podložani le napravite še veselico, mi vsi prihitimo ter jo posejmo; ne bojimo se kakega Jančiča, ki Vam konkurira. Mladina bodi zavedna, ter neustrašeno naprej! Saj gleda cela Savinska dolina na Vas!

c Roblekov govor je žalskega dopisnika „Slov. Gosp.“ tako „panal“, da ni vedel drugo nič pripomniti, kakor pogreti staro laž o nedelavnosti hmeljarskega društva v Žalcu.

c Nemški kulturonosci so zadnjo nedeljo zopet od vseh vetrov privreli v Celje. Celjsko nemško pevsko društvo je slavilo 60-letnico, zato se je Celje „obleklo v slavnostno obleko“ — veleizdajskih frankfurtaric. Da se je v nedeljo čez dan in celo noč hajlalo in razgrajalo po mestu, je samoobsebi umevno. In da so se v pondeljek guncali po celjskih ulicah izkrokane postave „nemških zengerjev“, ki so tudi na nesramen način poštena slovenska dekleta nadlegovali, je tudi samoobsebi umevno. Istotako, da so ti zakupniki afrikanske (pardon: nemške!) kulture napadli in pretepli par Slovencev. Druge nesreče ni bilo, kakor da so pri tej skozinsko hajlarsko-vsenemški prireditvi pridno sodelovali tudi razni državni uradniki. Naj bi poskusil kaj takega slovenski uradnik!!

Štajerski namestnik grof Clary se je 1. tm. vozil po zgornji Savinski dolini. Ogledal si je nameravano cestno zvezo iz Solčave skozi Logarsko dolino na Koroško, s katero hoče okrajni odbor dvigniti promet za celo Zgornjo Savinsko dolino in odpreti pot tujskemu prometu. Namestnik se je vozil z velikim avtomobilom. — v spremstvu celjskega okr. glavarja Müllerja in moziškega župana dr. Jos. Goričarja — skozi Ljubno in Luče. Povsod je bil pristrčno sprejet. Iz Luč so se peljali v Solčavo, odtam pa so šli peš v Logarsko dolino. Pred Logarjevo hišo ga je pozdravil predsednik savinske podružnice slov. planinskega društva g. Franc Kocbek proseč ga za pospeševanje gospodarskih korisni gornjegrajskega okraja. Od tam so šli peš do Piskernika in do slapa Rinke. Namestnik se je pohvalno izrekel o delovanju slov. plan. društva. Pozneje se je podal tudi še v Gornjigrad. Ves okraj pričakuje od namestnika, ki je sam videl razne potrebe, najizdatnejše podpore pri izboljšanju prometnih sredstev in s tem posredno gospodarskega položaja prebivalstva sploh.

c Ljudska knjižnica celjske Čitalnice je izposodila tekom pol leta 2750 knjig in sicer brezplačno. To je zelo lep uspeh, na katerem se sme celjski Čitalnici in nad vse marljivemu gospodu knjižničarju ljudske knjižnice le častitati. Prosveto med narod!

Čuden preobrat. Dočim so frankfurtarice na ostalih hišah v Celju ostale še 5. tm. ko se je vršilo menda največ na stroške zadolžene mestne občine in celjskih davkoplačevalcev krmljenje in napajanje lačnih zgornjestažerskih krofastih nemških bratcev, ste zginili na poslopju c. kr. davkarije in c. kr. državnega pravništva obe. V pondeljek namreč prihajajo slovenske stranke... Iz tega dejstva se vidi, da ste bili v nedeljo zastavi razobešeni samo v izzivalne namene. Ako sta imela gg. Hasenbichl in dr. Bayer v pondeljek toliko moči, da so se zastave odpravile, zakaj se pa v nedeljo nista postavila po koncu in sta mirno pustila žaliti Slovence s frankfurtaricami na državnih uradih? Iz tega jasno sledi, da morajo odločujoči naši činitelji izvajati posledice Ali res že sme zadnji privandran nemški uradnik delati z nami, kar se mu ljubi?

c Velika narodna slavnost v Ložnici pri Žalcu. Sredi lepe slovenske vasi Ložnice se je vršila v nedeljo 4. julija narodna slavnost, ki jo je priredilo „Bralno društvo na Ložnici“ v prid Ciril-Metodovi družbi. Zastopani so bili vsi sosednji kraji, iz Celja pevski zoor del. društva, nad pričakovanje lepa pa je bila udeležba domačinov, ki so po pravici lahko ponosni z uspehom, ki je poplačal njihov trud in neumorno narodno požrtvovalnost, da so tako lepo proslavili slovenski narodni praznik v spomin in proslavo slovenske šolske in obrambne družbe Ciril-Metodove. Na slavnosti je govoril družbin potovalni učitelj gosp. Ivan Prekoršek o pomenu Ciril-Metodove družbe, katera vrši in vodi danes našo obrambo proti nemškemu nasilju, ki nas hoče izpodrinuti iz tisočletne posesti in napraviti iz nas še ponižnejše sužnje in hlapce tujih nemških gospodarjev.

c Občni zbor političnega društva „Naprej“ se je vršil 6. t. m. zvečer v celjski Čitalnici. Otvoril ga je predsednik g. dr. Gvido Sernec in podal poročilo o delovanju v minolem letu, katero so vzeli zborovalci z odobravanjem in s posebno zahvalo marljivemu g. predsedniku na znanje. Blagajniško poročilo je podal gosp. prof. Jošt. V novi odbor so izvoljeni gg. za predsednika dr. Gvido Sernec, za odbornike gg. Š. Hrašovec, dr. Koderman, Laznik, Prekoršek, Iv. Rebek, Smertnik, Stibler in Fr. Voglar. Društvo se ukvarja pridno s podrobnim narodnim delom zlasti v nemških in nemškutarskih občinah; zato iz taktičnih ozirov ne objavimo podrobnega poročila.

a Čast Arjevaščanom. Ob priliki slavnosti sv. Cirila in Metoda na Ložnici dne 4. julija smo videli Ložničani, da nas je obiskalo čez 50 Arjevaščanov. Slava jim, ki so prišli tako polnoštevilno ohhajati naš narodni praznik, dali so nam poguma, sebi pa najlepšega zadostila v spolnjevanju svetih narodnih dolžnosti. Ko bo v Arjivasi dne 1. avgusta velika veselica v prid zavedni požarni b. ambi arjevaški, vse tja doli — staro in mlado, od blizu in daleč, da se poveselimo med njimi — in jih tako navdušimo v še pogumnejše narodne bojevnike.

a V. poročilo Južnoštajerskega hmeljarskega društva v Žalcu, o rasti hmelja v Savinski dolini. Od našega zadnjega poročila deževalo je dvakrat prav izdatno, nebo je bilo večinoma oblačno. Od nedelje pa imamo zopet lepo, toplo vreme — le noči so bile občutljivo hladne. Ni opazovati, da bi bilo škodljivega mrčesa manj, in vključ vsem oviram je hmelj v rasti le nekoliko napredoval. Povpraševanje po lanskem hmelju je precej živahno in se je danes prodala partija — katerih pa ni več mnogo po Savinski dolini — po 30 K za 50 kg. V predprodaji pa se hmeljarjem ponuja 100 K za 50 kg novega hmelja; **takšne ponudbe pa se ne sprejemajo — ampak odklanjajo.**

c Poročilo se je 4. t. m. g. Franc Potočnik, mizar v Št. Pavlu pri Preb. z gdč. Faniko Ovničevo iz Griž. Bilo srečno! — Pod geslom: „Svat, ki na slovenski zemlji najmanj krone ne daruje za Cirila in Metoda, Slovenec se ne imenuje“ se je nabralo 10 K za družbo sv. Cirila in Metoda. Pod geslom: „Ta nikdar ni slovenski svat, ki nič ne da za „narodni sklad“ 5 kron. Vrlim narodnjakom našo zahvalo!

c Ciril-Metodova slovnost v Trbovljah. Letos ste priredili moška in ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda „pri Špancu“ na predvečer slov. narodnega praznika prav čedno domačo veselico, ki je bila jako dobro

obiskana in bode vrgla družbi tudi lep gmotni dobiček. Dopoldne je sicer marsikdo kimal z glavo, ko je gledal oblačno nebo in si mislil, da bo veselica kakor lansko leto nekoliko „mokra“. Popoldne pa se je zjasnilo in slavnost se je vršila na vrtu ob najlepšem vremenu. Naštem kar po vrsti posamezne točke slavnosti: Pevsko društvo „Zvon“ v Trbovljah nam je zapelo mnogo prav čedno naštudiranih in lepo podanih pesmi; spočetka bolj umetne, pozneje pa naše stare znanke, narodne pesmi. G. pevovodju Mollu in vsem pevcem zaslužen priznanje. Ta nastop je jasno pokazal krasne sadove enoletnega dela! — Urednik Lesničar je v kratkih besedah očrtal potrebo in namen naše šolske družbe in navduševal na delo za njo. Za zabavo sta izborna skrbela g. Rozin s svojim „skrivnostnim šotorom“, ki je vzbujal neizmerno mnogo smeha. Vspored se je neprestano menjal; enkrat za gospode, enkrat za dame, enkrat nove senzacijske slike — obiskovalci in lepe obiskovalke so se samo čudile, da ni bilo — ničesar videti. Bila je menda v šotoru slaba razsvetljava ali kaj. G. pristav Vučnik je nastopil kot „amerikanski slikar“. Kdor je videl, kako so nastajali pod njegovimi spretnimi prsti na papirju tipi „zadovoljnega krčmarja“, „novopečnega rekruta“, „hudega narednika“, „zadovoljnega kapucinarja“, „največjega prijatelja Slovanov“ (Bismarcka) — ta se je moral smejati in ob enem umetnika občudovati. Čvetlični šotor je s hvalevredno vneto oskrbela gspđ. Režika Pustova; pri prodajanju so ji pomagale gspđ. Spesova, Gutsmandlova in Ocepkovala. V šotorju za kavo, likerje itd. so ljubeznivo stregle številnim gostom gospa Kuharjeva in gospodični Cimperškova ter Gorjupova. Pri vходу te je oskrbela z vstopnico gspđ. Ruska Frankovičeva. Nekaj novega za Trbovlje je bilo tekmovanje lepotic. Zvečer smo zvedeli, da so bila prisojena darila gspđ. Gusti Krasnikovi prvo, Spes Katici drugo in Elfi Gutsmandlovi tretje. — Godbo so vstrajno in požrtvovalno oskrbovali domači fantje, za kar jim gre posebna zahvala. Zvečer se je pa zabaval vsak po svoje: mlajši svet je plesal, starejši si je pa poiskal prijetno družbo za domač razgovor. Največ smeha je bilo v prvem nadstropju, kjer je g. Vučnik pokazal, da je poleg izbornega slikarja še boljši humorist. — O mraku se je zažgal na strmeh griču nad vasjo velik kres; topiči so pokali, da je odmevalo daleč tje pod skaloviti Kum! Slavnostni prostor je istočasno razsvetil bengalični ogenj in rakete so švigale visoko proti jasnemu nebesu. — Minula nedelja je znova v malem dokazala, da se narodni Trboveljčani pridno gibljejo. Živeli!

c Kres na Gradu. Kakor običajno vsako leto, so celjski Slovenci tudi v nedeljo zažgali na Gradu svoj kres. Občinstva se je nabralo lepo število. — Godba je zasvirala nekaj komadov in pevci so zapeli par pesmi. Umetalni ogenj je oskrboval g. Bouha. V navdušujočih besedah je orisal g. Ivan Prekoršek pomen kresov kot znakov naše narodne zavednosti, obenem pa kot oznanjevalcev nevarnosti, ki nam preti od prodirajočega nemštva in ki nas vspodbuja k enotnemu odporu in boju proti tujemu navalu. Naj bi navdušenje pri kresovih ne ugasnilo z njimi vred, ampak naj bi plamenelo v naših srcih naprej in se kazalo v podrobnem praktičnem narodnem delu. — Po kresu se je vršila v Skalni kleti ljudska veselica. Ljudstva je bilo natlačeno polno. — Z Grada se je videlo na razne strani množice kresov, gotovo blizu 100, več kakor katerokoli leto dozdaj. Lepo znamenje slovenske zavednosti.

Osobito mnogo kresov je bilo na vojniško stran.

d Laški okrajni zastop. 26. m. m. se je vršila prva seja novoizvoljenega laškega okrajnega zastopa. Za načelnika je izvoljen dr. A. Mravlag, za njegovega namestnika nadučitelj Valentinič, v okr. odbor pa Tentschert iz Trbovelj, Diermayr iz Hrastnika, župan Weber iz Laškega trga, Stegenšek iz Tevč in Moser iz Zidanega mosta. Na hvalo neznačajnosti dveh slovenskih volilcev iz veleposestva in onih možakov, ki so v skupini kmečkih občin navzlic paroli, da se ne voli, vendar vprilog Nemcem volili, nadalje na hvalo naši ljubeznjivi vladi in njenim celjskim organom, bode gospodarilo še nadalje v popolnoma slovenskem okraju nekaj privandranih tujcev in domačih odpadnikov. Žalostna nam majka!

d Iz Žaleca. Resolucijo za 50% državni prispevek k stroškom za ljudske šole je sklenil občinski odbor trg Žalec ter ga izročil „Slovanski enoti“.

a Viak je povozil pri Ponikvi ob Južni žel. minulo nedeljo opoldne 70-letnega prevžitkarja Miha Slatenska. Bil je malo gluha. Šel je navzlic zaprtim zavornicam čez progo; v tistem hipu je prišel vlak in stroj je zgrabil starca ter ga vlekel 10 m daleč. Glavo mu je razbilo in strgalo meso iz celega telesa.

o V Bočni pri Gornjem gradu so zmagali pri občinskih volitvah klerikalci.

z Iz Šmarja pri Jelšah. Minuli petek je obgrizel nek pes dimnikarjevo soprogo g. Šafarjevo na roki. Odpeljali so jo v celjsko bolnišnico.

a Drž. posl. Marekhl proti Savinčanom. V vladni predlogi za nove pokrajnske železnice je tudi proga Polzela - Motnik, ki bi naj bila začetek toliko zaželjene zveze Polzela - Kamnik, za katero se je, kakor znano, posebno goreče potegoval domači poslanec Roblek. Stala bi zgradnja te proge okroglo 3.600.000 K. Zahteva po tej železnici je stara stvar in sega že 20 let nazaj. Ker pa teče po slovenskem ozemlju, se je takoj oglasil celjski državni posl. Marekhl proti njej. V nemškonačinskih listih celo napada nemške ministre, zakaj so kaj takega privolili (?), kar pomenja „koncesijo“ Slovence. Ako bi bil trg Vransko — nemškutarski, pa bi bila mirna Bosna! Svarimo sicer g. Marekhla pred vsako tako hujskarijo proti potrebam Savinčanov; naj se spominja, da je celjski državni poslanec in da živi Celje od Savinske doline! Sicer nam je hujskanje proti železnici, ki bi neposredno koristila Celju, nerazumljivo.

a Poslanec Ježovnik je vložil 2. tm. mnogo pritožb županstva Korkarje na razna ministerstva radi kršenja čl. 19 državnih osnovnih zakonov. — Vrh tega je 2. tm. vložil prošnjo županstva mozirske okolice, krajnega šolskega sveta in šolskega vodstva v Mozirju, da prevzame država nase 50 odstotkov vseh stroškov za šole.

a V Št. Petru v Sav. dol. zadnjič ni pričelo goreti pri g. Kozmelju, temveč pri Kovačevem Nacelnju.

z Vinogradi na Tinskem so letos izvanredno polni. Ako ne bode kake ujme, bode sila mnogo vina. Samo kam bomo z njim, ker še lanskega pridelka nismo prodali? Mnogi posestniki točijo sedaj vino pod vejo po 40—48 vin.

v Drzno izzivanje. Že zadnjič smo izrazili veliko nevoljo slov. prebivalstva v Celju in okolici, da je bila na hiši, kjer je nameščena davkarija in pa državno pravdnistvo, razobešena frankfurtarica. G. Hasenbichl in dr. Bayer se nista čutila dolžna posredovati pri mestnem uradu zaradi takega nečuvnega izzivanja; nasprotno, 4. t. m. ste viseli na hiši dve frankfurtarici in

menda naznanjali, da je vhod v državne urade pristopen samo Nemcem. Treba bode zares primernih korakov na pristojnih mestih!

o Nove podružnice Ciril-Metodove družbe na Štajerskem se snujejo v Št. Pavlu, Gaberju pri Celju, Središču in Št. Vidu pri Planini. Pravila podružnice v Št. Pavlu so že vložena v potrjenje. Po prizadevanju gđ. Olge Zanierjeve in g. nadučitelja Vidica je pristopilo podružnici že okoli 40 članov in članic. Pravila podružnice v Gaberjih, ki bo imela svoj sedež v „Sokolskem domu“, so tudi že vložena v potrjenje.

z V Arjivasi se bode vršila dne 1. avgusta t. l. ob priliki blagoslavljenja novega gasilnega doma velika veselica, na katero se že danes najvjudneje vabi. Prosi se vsa bližnja društva, da jemljejo ta dan s svojimi prireditvami blagovoljno v poštev.

v Petelin napadel otroka. Triletno Angelo Tomšek pri Sv. Urbanu, obč. Slivnica pri Celju, je napadel domači petelin in ji s kljunom tako poškodoval levo oko, da je zgubljeno. — Deklico so spravili v celjsko bolnišnico.

v Nesreča v tovarni. Težke poškodbe je dobil pri delu v Prymovi tovarni na Polzeli 16 letni delavec Rudolf Strnad. Strlo mu je desno roko nad komolcem in stisnilo oprsje. Pripeljali so ga v celjsko bolnišnico.

v Podpora. Zaradi lanske suše še dobila šmarski in laški okraj K 4500 podpore. Pazite, da vsega ne pobašejo klerikalni župani in župniki!

Ljutomerski okraj.

l Malonedelja. V 25. številki „Sl. Gosp.“ zdihuje nek mladenič, da je pri Malonedelji narodno življenje zaspano, ter kliče mladeniško zvezo na pomoč, da bi nam poslala svojega govornika, ki bi nas k najmarljivejšemu narodnemu delovanju vzdramil. — Temu ponarejenemu mladeniču povemo enkrat za vselej, da si od njega Malonedeljčani narodne mlačnosti ne damo očitati. Da je malonedeljsko občinstvo delavno in narodno zavedno, pričajo naša lepo procvitajoča društva, kakor kmet. bral. društvo, posojilnica, kmet. podružnica, čebelarstva podružnica in zadruga, ktera slednja ne deluje vsled raznih neprilik, česar pa Malonedeljčani niso krivi. Že iz tega je razvidno, da imamo Malonedeljčani železno voljo si izboljšati naš narodni in gospodarski položaj, kar se bo tudi zgodilo, ako vstrajamo brez sovražtev in političnih preprirov v složenem delovanju v blagor našega ljudstva. Dvomimo pa, da bi nam mladeniška zveza s svojim govornikom kaj zboljšala gospodarsko ali narodno stališče, ker se dosedaj nismo prepričali, da bi gospodarsko ali narodno po drugih župnijah bolje napredovali, kakor pri nas, dasiravno imajo že vsake baže zveze. Hujskajočih govorov pa v naši dosedaj mirni župniji ne trebamo, pač pa bi potrebovali drugih govornikov, da bi nas gosto obiskovali, namreč gospodarskih in vinarških učiteljev, da bi nas s svojimi tehtnimi in poučnimi govori napeljevali in vspodbujali k izboljšanju našega kmetijstva oziroma vinarstva, ker le tem potom dosežemo gospodarski blagostan, in ljudstvo, ktero gospodarsko dobro stoji, je tudi narodno neomahljivo. — Teh shodov se torej udeležujmo, dragi mladeniči, z vso vnemo, ter si zapomnimo zlate nauke in navodila, ki nam jih dotični strokovnjaki podajo; to nam bo koristilo v našem bodočem življenju, ko bomo sami svoji gospodarji! — To brezpomembno tekanje iz kraja v kraj, pri čemur se zapravlja zlati čas in krvavo pripravljani denar, pa bi naj v obče vsi slovenski mladeniči opustili, ker je

popolnoma brez koristi za njih bodočnost. — Torej, dragi „Mladenič“, mesto da našo narodno mlačnost v svet trobiš, ako si domačin vstopi v eno ali drugo domače društvo, tu imaš priliko svojo spretnost in umnost v blagor našega ljudstva pokazati, tu ti je odprto polje in ljudstvo ti bo hvaležno; ako si pa tujec, te naše zadeve popolnoma nič ne brigajo, raje pometaj sam pred svojim pragom! — Govornikov mladeniške zveze in kar je še takih zvez, pa ne potrebujemo, ker nočemo tistih razburjenj in sovražtev in zdražb, ki po sosednih krajih tako bujno procvitajo, a narodna zavest pa rapidno propada.

z Iz finančne službe. Deželno finančno ravnateljstvo je imenovalo davčnega oficijala Franca Kranjca za davčnega upravitelja in asistenta Karla Živka za davčnega oficijala.

l V Kokorič pri Sv. Križu. Izjavljamo, da g. Ivan Nedelko ni pisal dopisa v „Nar. L.“ št. 30. iz Kokorič. — Uredništvo.

l Bučecovel. 20. m. m. so se pri Gubini stekli, ker je Fr. Kolmanič v pijanosti izzival. Zato sta ga Šijanec in Štiblar pretepla in rabila pri tem nož in stolove nogače. Stvar se bo doigrala pred okrožno sodnijo v Mariboru.

Mariborski okraj.

o Novi travniški sovražnik. — Poleg suše so napadli pesniške travnike v šentlennarškem okraju v Slov. gor. ogerci (ličinke) rujavega hrošča v tako obilnem številu, da jih pretijo s svojim požrešnim delom uničiti. — Ta mrčes požre travniške korenine docela, trata se kar lušči od zemlje, na kateri mrgoli nebroj dobro rejenih belih ogercev. Te nevarne lise po travnikih se že vidijo od daleč. Posestniki pravijo, da bodo morali travnike preorati in z znova posejati. Učenjakom bode treba misliti na primerna sredstva proti temu škodljivcu. Prizadetim kmetom je nujna pomoč silno potrebna. Ubogi kmet, kaj vse le pride na njega!

z Iz Maribora. „Mariborski Sokol“ je priredil v nedeljo, dne 4. t. m. večerni izlet k Sv. Urbanu nad Mariborom, katerega se je udeležilo izredno veliko število mariborskih dam in gospodov (krog 140). Na vrhu se je prižgal kres v spomin sv. Cirilu in Metodu. Po ognju se je zbralo še obilo domačega ljudstva iz sosednih občin. Kmalu so zaplapolali kresovi kroginkrog po vrhovih Kozjaka, Pohorjih, Slovenskih goric, celo na Boču in Rogaški gori. Z vrha Sv. Urbana pa so še naznanjale rakete, umetni ogenj, bengalična luč in glasne narodne pesmi slavo prvih boriteljev za slovenski jezik. Br. P. je povdarjal v kresnem nagovoru četverni spomin naših kresov; 1. spomin bratov sv. Cirila in Metoda, 2. spomin onih njunih naslednikov, ki so delovali in se žrtvovali za naš narod, 3. simbol tistega ognja, ki plapola v navdušenih slovenskih srcih, 4. znamenje, da je to vse še naša zemlja, s katere nas ne more odriniti noben sovražnik. Za družbo sv. Cirila in Metoda se je nabrala lepa vsota. Končno je izvršil „Mariborski Sokol“ ob kresu nekoliko telovadnih vaj, iger in skupin. Na zdar!

o Umrl je na svojem posestvu v Slivnici pri Mar. nekdanji katehet (od l. 1873 do 1903) na mariborski realki g. Fr. Brelih. Zadel ga je kap.

o Z vlaka je skočil bl. Studenc pri Mariboru 18letni delavec Plattner. Obležal je mrtev.

Poboj. V Gornji gorici pri Račah je v nedeljo zvečer v gostilni nastal prepir, v katerem je dobil Franc Soršak, tovarniški delavec, več ran po glavi in hrbtu.

v Ogenj. Zgorela je l. tm. ponoči hiša posestnika Hedla v Metavi bl. Sv. Petra pri Mariboru. Ker je zgorelo tudi mnogo obleke živeža, posteljine itd. je škoda poldrugi tisoč kron.

Samomor. V Dravo je skočil 27. jun. v Mariboru 52 letni delavec Ignac Krejac iz Št. Petra v marib. okr. Dr. Jurič iz Studenc in realec Zagoda sta ga sicer takoj s pomočjo čolna rešila, vendar so bili vsi poskusi za oživiljenje moža že zastoj. Vzrok je neznan.

d Hočka mlekarna bo od 1. jul. naprej prodajala v Mariboru neposneto mleko po 22 vin. liter.

z Zaprl so v Gomilici pri Spilfeldu celo viničarsko rodbino Veg zaradi suma, da so ponarejali bankovce. Sin Vincenc je namreč v Mariboru hotel izdati ponarejen 50 kronske bankovec, pa so ga dobili in zaprli.

Novice iz slovenskih krajev.

d Velika nesreča se je pripetila na praznik sv. Petra in Pavla v Velikovu. Pripeljal se je v mesto ugledni posestnik Anton Hermeter p. d. Lavre iz Šmarjete. V mestu skoči konju neki pes v nozdrvi, konj se splaši, voz se prevrne, in posestnik in hlapec padeta v izložno okno nekega mesarja, razbijeta veliko šipo ter se silno poškodujeta. Hlapec je umrl še isto popoldne; zapušča ženo in tri nedorasle otroke. Posestnik Lavre pa je 30. m. m. umrl v bolnišnici. Lavrejeva hčerka, ki je tudi bila na vozu, se je k sreči le malo poškodovala.

z Kmečka banka v Gorici ima 15. t. m. izvanredni občni zbor.

z Tržaški Slovenci in poljedelski svet. Poslanca dr. Rybač in dr. Ploj sta bila te dni pri poljedelskem ministru dr. Brafu in sta se pritožila, da se je pri zadnjem imenovanju v poljedelski svet popolnoma prezrlo tržaške Slovence. Minister je odgovoril, da ima po pravilih za poljedelski svet le italijanska kmetijska družba pravico do pošiljanja svojega zastopnika vanj; obljubil je, da bode s spremembo pravil poskrbel, da se bo v prihodnje upoštevala tudi slov. kmetijska družba.

a Pri občinskih volitvah v Mostah pri Ljubljani so združeni naprednjaki vrgli dozrajno klerikalno gospodarstvo in si priborili 14 izmed 18 odbornikov.

a Živinorejski družbi v Seleh je dovolilo poljedelsko ministerstvo 3000 K podpore za nakup plemenskih živali.

d Učinki ljubosumnosti. Pri Sv. Miklavžu pri Ihanu sta živela zakonska Kopač vsled obojestranske ljubosumnosti v vednem prepiru. Dne 18. t. m. popoldne se je mož vlegel v travo in zaspal. To priliko je porabila njegova boljša polovica ter ga polila z petrolejem in zažgala. Sosedje so strgali z njega obleko in ga polili z vodo, a kljub temu je dobil tako hude opekline, da je drugi dan umrl v ljubljanski bolnišnici. Ženo so zaprli.

u Aretirali so v Trstu dezerterja Franca Hammerle, rojenega v Gradcu; služil je v Trstu, kjer je dezertiral. Ujeli so ga in ga obsodili v ječo v Ljubljano. Tudi tu je ušel in prišel opet v Trst, kjer so ga spet ujeli.

a Občni zbor kmetijske družbe za Kranjsko se je vršil 5. t. m. Klerikalci so se že celo leto pripravljali, da bi dobili družbo popolnoma v svoje roke. Zato so sklicali občni zbor na pondeljek, češ ta dan učitelji morajo biti v šoli. Komedija se jim je ponesrečila. Navzočih je bilo namreč najmanj polovica naprednjakov, ki so občni zbor, kateri je bil nepravilno sklican, preprečili. „Slovenec“ zato grozi, da se bodo izvršile s kmetijsko družbo v kratkem času potom zakona take izpremembe, da bo

kmetijske družbe v tej obliki konec in da nobeden „liberalnih kričavev“ ne bo dobil več vstopa v kmetijsko stanovsko družbo. — Kakor poroča „Slov. Narod“, so imeli klerikalci za volitve, ki bi se imele vršiti na občnem zbiru, kandidatno listo: 1 kanonik, 1 župnik, 1 odvetnik, 1 penzionirani stotnik in h koncu za nameček 1 kmet.

v Toča je silno pobila v goriški okolici. Oškodovani so zlasti vinogradi. — Na Krasu pa imajo zelo veliko kobilic. Kmetijski uradniki pri deželni vladi goriški so pa sedaj odkrili, da so kobilice dobile naravnega sovražnika, neke vrste nalezljivo gobo, ki jih uničuje kakor znana strupena goba „empusa muscae“ jeseni muhe. Zlasti se opazuje to v štanjski okolici. Sedaj nameravajo to gobo umetno širiti ter na ta način kobilice pokončevati.

v 80 letnico je praznoval 26. jun. goriški deželni glavar dr. Pajer. Mož lahko z zadovoljstvom gleda na svoje polstoletno delovanje v prid laški stvari na Goriškem. Goriški Slovenci mu samo želijo, da bi svoja zadnja leta v miru preživel in se umaknil v zasluženi pokoj.

u Sloversko delavsko pevsko društvo „Slavec“ v Ljubljani je slavilo 27., 28. in 29. junija 25-letnico svojega obstanka. Do tisoč slovanskih gostov (Čehov, Hrvatov in Slovencev) je prihitelo iz raznih dežel. — Slovenski klerikalci so slavnost bojkotirali, — pa se ni nič poznalo!

v Sijajna manifestacija sokolske misli se je vršila minulo nedeljo 4. tm. na Opčinah pri Trstu. Tržaški Slovenci, ki so pri zadnjih občinskih volitvah pokazali tako žilavost in moč, so se hoteli odpočiti od izvršenega dela in se razveseliti. Zato se je priredil v okolico tržaško, na Opčine, sokolski zlet in ljudska slavnost. Udeležba je bila ogromna. Kakor nam potrjuje očividec g. dr. Gvidon Sernec, ki je bil tamkaj kot zastopnik štajerskega Sokolstva in Sokolske zveze, je bilo navzočih do 8000 ljudi. Na slavnostnem prostoru je došlo pozdravil starosta tržaškega Sokola dr. Rybač. Dejal je med drugim: Za sedaj še, dragi bratje, vas nismo mogli sprovesti v mesto doli, ali če se bomo tako množili in napredovali, pride čas, ko vas bomo mogli ob slični priliki sprovesti tudi v mesto. — V imenu štajerskih Slovencev je odzdravil dr. Gvidon Sernec, ki je v vznešenih besedah slavil tržaško Slovenstvo. Tržščani ste — pravi — tudi nam štajerskim Slovincem, kjer pritisk nemštva še ni bil tako ljut ko sedaj, pokazali, kako treba vršiti narodno delo. Pokazali ste nam, da treba zidati od temelja — v širokih masah. Zato vzklikam na tem mestu: Živela vaša „narodna delavska organizacija!“ S tako organizacijo bomo morali začeti v Celju in Mariboru, po tem bo tudi naš položaj drugačen. — Nemška nevarnost je velika za ves naš narod. Nemški most do Adrije ni več utopijski — to je nemškonacionalni program. A konec temu mostu ima biti v Trstu. Vaši Nemci so imeli sicer na zadnjih volitvah klaverno nastop in vse nemštvo v Trstu je umetno. Ali to nemštvo je pospeševano od vlade. Nemci v Trstu so bogato oskrbljeni s šolstvom, a slovenskim masam ne dajo niti jedne šole. V teh šolah hočejo slovenske otroke ponemčiti. V tem je nemška nevarnost. To nevarnost prečimo s sokolsko organizacijo, po Tyrševem geslu: povzdigajmo narod duševno in telesno. — Govoril je še tajnik Sokolske zveze Kajzelj. Vsi govori so bili sprejeti z velikanskim navdušenjem. Telovadci so želi za svoj nastop obilo pohvale, in ljudska slavnost se je razvila neprisljuno ter je bila, kakor pravi „Edinost“,

kakor bajna pravljica iz tisoč in ene noči. — Tekom dneva in večera je bilo o mestu od Italjanov napadenih in ranjenih tudi več Sokolov. To italjanski stvari gotovo ne bosta korist. — Slavnost na Opčinah je pa stotinam in tisočem slovenskih ljudi dala nov pogum, vlila novo zavest naše sile in našega napredka kot posledice podrobnega narodnega dela.

Zadnji dopisi.

Gotovlje. Kmečka zveza je tudi našega fajmoštra čisto zmešala. Tukajšnja posojilnica je od neke stranke zahtevala, naj se njeno posojilo vknjiži. Stranka je brž letela fajmoštru tožit. Res se ji je posrečilo, da ga je pošteno nafaričala. Preskrbel je, da je neka K, ki stanuje v njegovi hiši in vse tako stori, kakor „gospod“ velevali, vzdignila svojo hranilno vlogo, s katero je tista Lizika plačala svoj dolg pri posojilnici. Če bi stvar imela tukaj svoj konec, bi mi molčali. Toda iz tega je zadnji Slov. Gosp. skuhal in zmazal lažnjiv, prav hudoben napad na pošteno domačo posojilnico. Na posojilnico, katera je že prav lepe zneske darovala za domače cerkvene in druge dobrodelne namene. Toraj tako se izvršuje program Kmečke zveze. Če bi g. fajmoštar ne poslušal vedno hinavskih ženskih jezikov, pa bi se bil raje obrnil do posojilniškega načelnika, bi mu ta že dobro pojasnil, zakaj se je zahtevala tista vknjižba. Še več. Značiti bi mu bil celo razkril, v kako čudni zvezi je ta oseba, zaradi katere je g. fajmoštru skipela „zvezarska“ strast, s sedmo božjo zapovedjo. Kot dušnega pastirja bi ga moralo to zanimati, gotovo bolj, kot krivični napadi na domači denarni zavod. Pa je že tako na svetu! Postavili smo moderne farovške svinjake, krasno kaplanijo, dva oltarja, nov zvonik. Plačevali bomo, da se bomo Bogu smilili. Za zahvalo se nas pa po klerikalnih časnikih vlačijo. Ali je to tudi v programu Kmečke zveze? Kar se pa K. tiče, pa le g. fajmošter glejte, kako bo prišla zopet do svojega denarja. Nazadnje bo pa vendar potrebna nesrečna vknjižba, ki vas je tako neusmiljeno razburila.

u Nemškutarski „Štajerc“ — podružnica „Südmarke.“ — Kaj je „südmarka“? „Südmarka“ je zraven nemškega „šulferajna“ Slovincem najnevarnejše in najbolj sovražno nemško društvo. Dočim lovi nemški „šulferajn“ slovenske otroke v nemške šole, spravila se je „südmarka“ na slovenske posestnike, na slovenske obrtnike itd. Namen nemškega „šulferajna“ je torej oropati slovenske otroke njihovega slovenskega materne jezika, namen „südmarke“ pa oropati slovenske posestnike njihovega posestva, njihove materine zemlje! Ako na pr. kupi „südmarka“ slovensko posestvo, ga ne proda več nobenemu Slovincu, pač ga pa da iz „nemškega“ rajha privandranemu nemškemu kmetu — skoraj zastonj, samo da tako izpodrine Slovence z njegove rodne zemlje in naseli tam Nemci! Laž je torej, da „südmarka“ brani le nemško posest, ravno tako je laž, da nemški „šulferajn“ skrbi le za nemške otroke. V „šulferajnskih“ šolah je skoraj polovica slovenskih otrok, vendar se tam ne sme izpregovoriti niti ena slovenska beseda! Ptujski „Štajerc“, ki živi od podpore „südmarke“ in „šulferajna“, seveda mora hvaliti v svojem lističu vsakega nemca in nemškutarja ter se zavzeti za nemške šole! Glavni stebri „Štajerca“ pek Ornig, odvetnik dr. Plachky, dr. Delpin so člani „südmarke“ in

šulferajna“. Na shodih teh društev snujejo in tuhtajo načrte, kako bi mogli vse Slovence čimprej uničiti; v „Štajercu“ pa se hlinijo in hočejo biti prijatelji slovenskega kmeta! — Pri zadnjih volitvah v ptujski okrajni zastop so se še našle sicer med slovenskimi veleposestniki kukavice, ki so volile pristaše velikega nemca Orniga, toda pri zadnjih deželnozborskih volitvah dobil je pa Ornig s svojim „Štajercem“ vred tako krepko zausnico, da si bode pomnil, kaj se reče iz Slovencev se norčevati.

Razne novosti.

d Škandali v madžarski deklški šoli. V deklški šoli v Körmöczbanya so zasledili strašno npravne škandale. V disciplinarni preiskavi zaradi npravnih hudodelstev nad šolskimi dekletki so ravnatelj in več učiteljev. Očetje oskrujenih deklic so že lani vložili pritožbe pri županu, a on ni nič ukrenil. Zato je tudi on v preiskavi. Dežela „viteštva“!!

z Strašen prizor. V nekem zabavišču v Parizu je amerikanka Liva nastopala kot krotiteljica krokodilov. Dne 1. t. m. zvečer pa jo med predstavo nakrat zagrabil eden največjih krokodilov za desno roko. Naglo je zgrabila Liva z eno roko za revolver in žival ustrelila. Šele potem se je posrečilo jo osvoboditi. Roka je bila popolnoma zdrobljena.

u Roman princezinje — vnukinje avstrijskega cesarja. Pred kakimi 15 leti se je 19. letna bavarska princezinja Gizela zaljubila v mladega poročnika barona Seefrida. Seveda so bili starši silno proti, zato sta zaljubljenca pobegnila v Italijo. Starši so hčerko zavrgli. Ker nista imela sredstev, sta se podala na Dunaj in princezinja si je izprosila, da je smela pred cesarja. Vrgla se mu je pred noge in ga prosila, naj ji oprostijo, ker silno ljubi svojega moža. Vladar ji je takoj obljubil pomoč. Dal jima je apatnažo, vzel Seefrida v avstrijsko vojsko, mu dal naslov grofa in jima podaril hišo. Konečno je pregovoril tudi starše, da so se omečali, in zdaj sta se Seefrid in princezinja z otroci vred preselila v Moosakovo.

V Mesini se je 1. tm. zjutraj čutil zopet precej močen potres. Sesulo se je več že nanovo sezidanih hiš. Med prebivalci vlada velik strah.

u Učiteljevo maščevanje. V neki švicarski občini je bil z 100 proti 97 glasom odklonjen predlog na zvišanje plač učiteljem od 1600 na 1700 frankov. Posebno je rohnel proti temu neki z otroci bogato blagoslovljeni oče. Pozneje je pa s strahom vprašal učitelja, ki je osivel v službi, če se bo pač zdaj na njegovih otrocih maščeval. „Ne, moj dragi“, pravi učitelj, „moje maščevanje je to: delal bom, da bodo tvoji otroci bolj pametni kot si ti.“

Nazadovanje obdelanih kmečkih posestev na Zg. Štajerskem. Klerikalni drž. poslanec vitez Pantz je napisal brošuro, katera kaže žalostno nazadovanje števila kmečkih posestev in kmetov na Zg. Štajerskem. Iz l. 1903 in 1904 pravi statistika, da se je na Zg. Štaj. prodalo skupaj 727 kmečkih posestev z 7.034 ha zemlje; nad polovico so pokupili veleposestniki, jedno petino trgovci, jedno desetino razkosevalci kmetij. 80 odstotkov te zemlje se je pa spremenilo v lovišča; polja in travniki so se odtegnili svojemu pravemu namenu v zabavo veleposestniškim in trgovskim lovcem. Kako nazaduje število kmetov v okolišju okrožne sodnije v Ljubnem kažejo sledeče številke: l. 1880 je bilo 17.576 kmečkih posestnikov, l. 1890 11.396 samo še 10.917, torej v kratki dobi 20 let za celih 378 odstotkov manj. Zanimivo bi bilo enako statistično preiskovanje razmer na Sp. Štajerskem. Morda bi dalo po treznem prevdanku in študiju drugačen pravec naši sedaj vladajoči politiki.

Naročajte plačilne listke dr. sv. Cirila in Metoda.

Listnica uredništva.

Dramlje: Danes res nemogoče. Je tudi škoda deliti. Pozdrav!

Loterijske številke.

Trst, dne 3. julija 1909! 13, 81, 21, 4, 40.
Liac. „ „ „ 76, 52, 15, 50, 31.

Širite Nar. List!

Sprejme se takoj ali pozneje pošten

trgovski pomočnik ali
prodajalka

na deželi, ki je izvežban šnitist, z dobrimi spričevali, večš slovenskega in nemškega jezika. Ponudbe na upravnishstvo „Nar. Lista.“

Anton Arčan

stavitelj mlinov in žag v Št. Jurju ob j. ž. se priporoča slavnemu občinstvu za izdelovanje vsakovrstnih mlinov in žag najboljšega sistema — tudi za male vode. — Delo izdelujem solidno in po ceni. Na zahtevanje so spričevala na razpolago.

Pristni kranjski
lanenooljnati firnež
Oljnate barve
v posodicah po 1/2, 1 kg
kakor tudi v večjih posodah.
Fasadne barve
za hiše, po vzorcih.
Slikarski vzorci
in papir za vzorce.
Laki
pristni angleški za vozove,
za pohištva in za pode.
Steklarski klej
(kit) priznana in strokovno
preizkušeno najboljši.
Karbolinej
prve vrste.
Mavec (gips)
za podobarje in za stavbe.
Čopiči
domačega izdelka za zidarje
in za vsako obrt
priporoča
Adolf Hauptmann
v Ljubljani.
Prva kranjska tovarna
oljnatih barv, firnežev, lakov in
steklarskega kleja.
Zahtevajte cenike!

Priden učenec

se sprejme od poštenih starišev
v trgovini mešanega blaga

Pavel Košenina, Gomilsko.

Prednost imajo oni, kateri se že
nekaj časa učijo v isti stroki.

306 1

Pozor!

50.000 parov čevljev, 4 pari samo 7.50 K.

Ker je več velikih tvrdk prišlo v denarne težkoče, sem dobil nalog veliko postavko čevljev razprodati nizko pod proizvajalno ceno. Prodajam torej vsakomur 2 para čevljev na jermenčke za gospode in 2 para čevljev za dame, usnje rjavo ali črno, galoširane, z žrebli v podplati, najelegantnejše in najnovejše fazone. Velikost po številkah. Vsi štirje pari stanejo 7 K 50 v. Pošilja se po poštne povzetju. S. Urbach, Krakov štev. 126. Zamena dovoljena tudi denar nazaj!

Najboljši

portland-cement

po zelo nizki ceni, kakor
tudi vse druge stavbinske
potrebščine priporoča - -

trgovina z železnino „Merkur“, P. Majdič, Celje.

Največja in najcenejša izbor

in različnih drugih zlatih, double itd.
uhanov, verižic, zapestnic in sploh
vsakovrstne zlatnine in srebrnine.

prstanov

Pozor!

Predno si kupite uro, oglejte si mojo veličansko zalogo pravih švicarskih zlatih, srebrnih, nikelnastih in stenskih ur, budilk, verižic, toplomerov, očal, daljnogledov itd. — vse po najnižjih cenah.

Naročite **cenike**, katere razpošiljam zastonj in poštne prosto. Popravila izborna in točna.

Rafael Salmič
v Celju, „Narodni dom“.

9 52-25

„Narodna založba v Celju“

registrovana zadruga z omejeno zavezo

priporoča iz svoje zaloge:

„Knjižnica Narodne založbe v Celju“

I. zvezek.

Vsebina: Gogolj, **Strašno maščevanje**. Poslovenil J. A. Glonar. — Gogolj, **Nos**. Poslovenil Gregorij (106 strani).

Cena okusno broširanemu izvodu 80 v, po pošti 90 v.

„Uvod v narodno gospodarstvo“.

Po Maurice Blockovi knjigi „Petit manuel d' economie pratique“, uredil dr. Vekoslav Kukovec (160 strani). Cena 1 K, po pošti 1 K 10 vin.

Nadalje imamo še precej izvodov

„Kmetškega koledarja za l. 1909“

s celo vrsto izbornih gospodarskih člankov, katerega dajemo c. društvom, zavodom in knjižnicam po posebno znižanih cenah, knjižnicam tudi zastonj proti povrnitvi poštne.

Poštne hran. račun št. 54.366.
Telefon št. 48.

„LASTNI DOM“

Pisarna je v Celju,
Rotovške ulice št. 12

Uradije se vsak dan
razun nedelj in praznikov od 8.—12. ure
dopoldne.

Najboljša prilika za sigurno štedenje je plodonosno nalaganje gotovine pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.

registrovana kreditna in stavbena zadruga z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

pet od sto (5%)

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član zadruge ali ne, na tekoči račun ali na hranilne (vlože) knjižice in jih obrestuje letno po

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. — Rentni davek plačuje zadruga in ga ne odteguje vlagateljem, tako da dobijo na leto celih 5 K od naloženih 100 K. — Posojila daje proti 6% obrestovanju na osebni kredit, proti zastavljenju vrednotic, dragocenosti ali nepremičnin na menice ali dolžna pisma. — Odplačuje se na račun glavnice in obresti v mesečnih ali v posebej dogovorjenih četrt — oziroma polletnih obrokih.

Najboljše mlatilnice

za rabo na roke, gepelj in vodno moč, geplje, čistilnice (pajkle in trierje) vseh vrst, sadne in grozdne mline, slamoreznice, kakor vsakovrstne poljedelske stroje, zajamčeno najboljšega izdelka, priporoča po najnižjih cenah

trgovina z železnino „Merkur“, P. Majdič, Celje.

Slike in cene strojev pošilja z obratno pošto zastonj in franko.

Kdor je

osivel, izgleda star.

Izvrstna zajamčeno neškodljiva sredstva za barvanje las so:

1. Vitkov „Vedno mlad“ plavo, rjavo, in črno barvilo. Pobarva takoj in trajno. Ena škatlja štiri krone.
2. Vitkov „Mucin“, stekleničica eno krono.

Ta sredstva za barvanje las so se jako dobro izkazala v tisoč slučajih. Edino pristna iz kem. laboratorija

Fr. Vitek & Co., Praga II.

Zahtevajte samo Vitkove preparate, vse druge zavrnite!

Zahtevajte Nar. list v gostilnah in kavarinah

Sprejemem takoj

močnega učenca

Simon Mešiček, kovač,

Žetale pri Rogatcu.

! Čevlji !

Priporočam svojo zalogo vsakovrstnega obuvala za moške, ženske in otroke; tudi turistovske čevlje po goiserskem načinu; domače in tovarniško delo po vsakovrstni ceni. Vse se dobi in kupi pri

IVAN BERNA,

Gosposka ulica št. 6 v Celju.

5000 kron zaslužka

plačam vsakomur, ki mi dokaže, da moja čudežna zbirka

300 komadov za samo gl. 250

ni priložnosti kup in sicer: 1 pristna švicarska patent žepna ura, sistem Roskopf. natančno idoča in točno regul. z pismeno 3 letno tovarniško garancijo. 1 ameriška zlata-double verižica, 2 amer. zlata-double prstana (za gospoda in damo), 1 angl. pozlač. garnitura manšetni, ovratniški in prsni gumbi, 1 amer. žepni nož 5 delni, 1 eleg. svilnata kravata, barva po želji, najnovejša fazona, 1 krasna kravatsna igla z simili-brilantom, 1 divna damska broža, zadnja novost, 1 koristna potovalna toaletna garnitura, 1 eleg. pristni portemone iz usnja, 1 par amer. boutonov z imit. dragulji, 1 angl. vremenski barometer, 1 salonski album z 36 umetniškimi in najlepšimi razglednicami sveta, 1 krasni ovratni ali lasni kolir iz pristnih orijentalnih biservov, 5 indijskih prerokovalnih hudičkov zabava vsako družbo in še 250 komadov raznih predmetov, ki so v vsaki hiši koristni in nenadomestni, so gratis. Vse skupaj z eleg. sist. roskopf-patent žepno uro, ki je sama vredna dvakrat toliko, stane sama gl. 250. — Dobi se proti povzetju ali proti vnaprejšnjemu plačilu (tudi v znamkah) pri **S. Urbachu**, svetovna razpošiljalnica, Krakov 16.

NB. Pri naročilih 2 paketov se priloži gratis 1 prima angl. britva ali 6 finih lanenih robcev. Za neodgovarjajoče se vrne denar brez odloga, torej vsak riziko izključen.

Smrt

doleti vsacega, ampak sreča samo tistega, kateri naroči sedaj belo platno v veletrg. hiši R. Stermecki, Celje, Štajersko.

Štajersko platno	m po 36 v
Slovensko platno	„ „ 40 „
Savinsko platno	„ „ 44 „
Vojaško platno	„ „ 46 „
Domestik-platno	„ „ 48 „
Gorsko platno	„ „ 60 „
Istrija-tkanina	„ „ 54 „
Holandska tkanina	„ „ 60 „

Vzorci zastonj in pošiljatve čez 20 kron franko.

Darujte za Nar. sklad!